

Ocena zasobów pomocy społecznej

za 2016 rok

Autorzy:

Gmina - Miasto Tomaszów Mazowiecki
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
w Tomaszowie Mazowieckim

1	Wprowadzenie	3
2	Dane o sytuacji demograficznej i społecznej	3
3	Dane o korzystających z pomocy i wsparcia	4
3.1	GMINA - ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR	8
4	Inne rodzaje pomocy i świadczeń	11
5	Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia	16
6	Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	22
6.1	Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej	23
6.2	Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej	24
7	Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego	24
8	Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	27
9	Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia	28
10	Wskaźniki oceny zasobów pomocy społecznej	29
10.1	KADRA PRACOWNIKÓW SOCJALNYCH	29
10.2	KOSZTY	32
10.3	OSOBY I RODZINY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY I WSPARCIA	32
10.4	POWODY PRYZNANIA POMOCY	33
10.5	POMOC W FORMIE ŚWIADCZEŃ	34
10.6	POMOC W FORMIE USŁUG	35
10.7	POMOC INSTYTUCJONALNA	36
10.8	ODMOWY POMOCY I WSPARCIA (tylko w zakresie zagadnień związanych z pomocą społeczną)	37
10.9	BUDŻET POLITYKI SPOŁECZNEJ	37
11	Wnioski końcowe	41

1. Wprowadzenie

Ustawa z dnia 18 marca 2011 roku o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, zobowiązała gminy do przygotowywania co roku oceny zasobów pomocy społecznej.

Powyższa ocena powstała w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej. Zasoby, o których wspomina ustawodawca obejmują w szczególności infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe i nakłady finansowe na zadania pomocy społecznej bez względu na podmiot je finansujący i realizujący.

Sporządzona ocena dotyczy osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej, rodzaju ich problemów i ich rozkładu ilościowego oraz stanowi wraz z rekomendacjami podstawę do planowania budżetu na przyszły rok.

Pomoc społeczna ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać samodzielnie.

Zadaniem pomocy społecznej jest również podejmowanie działań zapobiegających tym sytuacjom.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka; podejmuje również działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia się rodzin i osób oraz ich integracji ze środowiskiem.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim, jako jednostka organizacyjna pomocy społecznej, powołana została uchwałą Nr XII/70/90 Miejskiej Rady Narodowej w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 28 lutego 1990 roku, i działa na podstawie Statutu przyjętego uchwałą Nr 319/99 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 29 grudnia 1990 roku (ze zmianami) oraz Regulaminu Organizacyjnego zatwierdzonego zarządzeniem Nr 1/2016 Prezydenta Miasta Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 4 stycznia 2016 roku (ze zmianami).

2. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej

Tomaszów Mazowiecki to miasto powiatowe w województwie łódzkim, położone w Dolinie Białobrzesckiej nad rzeką Pilicą, Wolbórką i Czarną, w pobliżu Zalewu Sulejowskiego, na skraju Puszczy Spalskiej.

Tomaszów Mazowiecki jest jednym z najmłodszych miast w Polsce. Jego rozwój wiąże się z rewolucją przemysłową XIX wieku.

Został on założony przez podskarbiego Tomasza Ostrowskiego w 1788 roku. Miasto intensywnie rozwijało się w latach 1822 - 1823.

W 1824 roku Tomaszów Mazowiecki otrzymał prawa osady fabryczno - handlowej, a 6 lipca 1830 roku uzyskał prawa miejskie.

DANE O SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ

(stan na 31.XII)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	PROGNOZA*		
	Rok 2014	Rok 2015		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie	
MIESZKAŃCY (w osobach)						
Ogółem	1	64 893	64 513	63 960	63 960	63 960
KOBIETY						
Ogółem	2	34 401	34 157	33 896	33 896	33 896
Wiek 0-17	3	5 394	5 303	5 245	5 245	5 245
Wiek 18-59	4	18 999	18 593	18 145	18 145	18 145
Wiek 60 lat i więcej	5	10 008	10 261	10 506	10 506	10 506
MĘŻCZYŹNI						
Ogółem	6	30 492	30 356	30 064	30 064	30 064
Wiek 0-17	7	5 753	5 753	5 600	5 600	5 600
Wiek 18-64	8	20 775	20 476	20 154	20 154	20 154
Wiek 65 lat i więcej	9	3 964	4 127	4 310	4 310	4 310
RYNEK PRACY						
Bezrobotni ogółem	10	3 691	3 066	2 522	2 522	2 522
Bezrobotni długotrwale ogółem	11	1 973	1 645	1 335	1 335	1 335
Bezrobotni ogółem z prawem do zasiłku	12	0	505	0	0	0
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA						
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	13	2 808	2 761	2 723	2 698	2 692
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	14	294	290	295	295	295
w tym z wiersza 13: Liczba mieszkań socjalnych (lokali)	15	161	172	185	185	185
Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	16	364	350	379	379	379
Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	17	67	58	58	58	58
Liczba żłobków (żłobki, kluby dziecięce, oddziały żłobkowe w przedszkolach)	18	2	2	2	3	3
Liczba opiekunów dziennych do dzieci	19	0	0	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	PROGNOZA*	
		Rok 2014	Rok 2015		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Liczba miejsc w żłobkach (żłobki, kluby dziecięce, oddziały żłobkowe w przedszkolach)	20	115	115	115	135	135
Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w żłobku (żłobek, klub dziecięcy, oddziały żłobkowe w przedszkolach)	21	0	0	10	0	0
Powody nie przyznania miejsca w żłobku						
Liczba przedszkoli (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	22	28	28	30	30	30
Liczba miejsc w przedszkolach (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	23	2 066	2 066	2 245	2 280	2 280
Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w przedszkolu wg złożonych wniosków	24	172	112	67	22	30
Powody nie przyznania miejsca w przedszkolu						
Liczba świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży - ogółem	25	0	0	0	0	0
Z tego: (wiersze "Przyszkolne" i "Pozaszkolne")						
Przyszkolne	26	0	0	0	0	0
Pozaszkolne	27	0	0	0	0	0
Liczba klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów	28	5	4	8	8	8
Liczba hospicjów	29	0	0	0	0	0
Liczba ośrodków dla cudzoziemców	30	X	X	X	X	X

* Wielkość prognozy nie dotyczy wartości przyrostu lub spadku. W przypadku braku możliwości oszacowania wielkości liczbowych dla prognozy należy wpisać liczby odpowiadające danym z kolumny "Rok oceny".

3. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim realizuje politykę społeczną państwa na poziomie lokalnym poprzez udzielanie wsparcia socjalnego najuboższymi mieszkańcom naszego miasta, jak też osobom mającym trudności w pokonywaniu problemów wynikających z ich ciężkiej sytuacji życiowej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udziela wsparcia osobom i rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych w szczególności z powodu:

- . ubóstwa;
- . sieroctwa;
- . bezdomności;
- . bezrobocia;
- . niepełnosprawności;
- . długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- . przemocy w rodzinie;
- . potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- . potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- . bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- . trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust.1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013r. o cudzoziemcach;
- . trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- . alkoholizmu lub narkomanii;
- . zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- . klęski żywiołowej lub ekologicznej,

przy jednoczesnym spełnianiu kryterium dochodowego – zgodnie z art. 8 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2016r. poz.930 z późn. zmianami).

DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA (w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie	
	Rok 2014	Rok 2015			
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA					
Liczba osób	1	4 347	4 067	3 604	3 700
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE					
Liczba osób	2	4 347	4 067	3 604	3 700

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2014	Rok 2015		
W tym: osoby długotrwale korzystające	3	2 510	2 500	2 500	2 500
Wiek 0-17	4	1 337	1 340	1 660	1 660
Wiek produkcyjny *	5	2 550	2 580	2 187	2 187
Wiek poprodukcyjny **	6	338	340	691	691
Liczba rodzin	7	2 947	2 812	2 574	2 574
Liczba osób w rodzinach	8	6 105	5 682	4 909	4 909
w tym: KOBIECY (z wierszy 2-6)					
Ogółem	9	2 359	2 246	2 374	2 374
W tym: osoby długotrwale korzystające	10	1 654	1 580	1 651	1 651
Wiek 0-17	11	688	715	1 279	1 279
Wiek 18-59	12	1 413	1 321	1 659	1 659
Wiek 60 lat i więcej	13	241	211	297	297
w tym: MĘŻCZYŹNI (z wierszy 2-6)					
Ogółem	14	2 021	2 019	2 230	2 230
W tym: osoby długotrwale korzystające	15	1 234	1 201	1 130	1 130
Wiek 0-17	16	763	761	980	980
Wiek 18-64	17	1 137	1 125	1 220	1 220
Wiek 65 lat i więcej	18	97	114	177	177
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE PIENIĘŻNE					
Liczba osób ogółem	19	2 663	2 428	2 199	2 200
Liczba rodzin	20	2 608	2 414	2 176	2 200
Liczba osób w rodzinach	21	5 199	4 727	4 048	4 100
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE NIEPIENIĘŻNE					
Liczba osób ogółem	22	2 117	2 122	1 774	1 800
Liczba rodzin	23	1 410	1 420	1 257	1 300
Liczba osób w rodzinach	24	3 855	3 670	3 107	3 200
OSOBY I RODZINY, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO WYWIAD ŚRODOWISKOWY					
Liczba osób ogółem	25	4 347	4 067	3 604	3 700
Liczba rodzin	26	4 347	4 067	3 604	3 700
Liczba osób w rodzinach	27	6 105	5 682	4 909	5 000
POWODY UDZIELENIA POMOCY I WSPARCIA					
UBÓSTWO					
Liczba rodzin	28	32	1 253	299	300
Liczba osób w rodzinach	29	47	2 654	734	750
BEZROBOCIE					
Liczba rodzin	30	1 374	1 358	1 183	1 200
Liczba osób w rodzinach	31	3 276	3 419	2 808	2 850
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ					
Liczba rodzin	32	862	924	1 018	1 020
Liczba osób w rodzinach	33	1 170	1 320	1 388	1 400

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie	
	Rok 2014	Rok 2015			
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA					
Liczba rodzin	34	554	636	610	620
Liczba osób w rodzinach	35	1 121	1 227	964	970
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUNTCZO-WYCHOWAWCZYCH					
Liczba rodzin	36	492	496	487	500
Liczba osób w rodzinach	37	1 786	1 739	1 661	1 700
ALKOHOLIZM					
Liczba rodzin	38	36	442	274	274
Liczba osób w rodzinach	39	70	572	342	342
NARKOMANIA					
Liczba rodzin	40	0	1	10	10
Liczba osób w rodzinach	41	0	1	13	13
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA					
Liczba rodzin	42	52	55	52	55
W TYM: WIELODZIECNOŚĆ					
Liczba rodzin	43	30	32	24	25
BEZDOMNOŚĆ					
Liczba rodzin	44	38	88	94	100
Liczba osób w rodzinach	45	59	92	106	110
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO					
Liczba rodzin	46	18	19	20	20
Liczba osób w rodzinach	47	27	31	22	22
ZDARZENIA LOSOWE					
Liczba rodzin	48	8	11	0	0
Liczba osób w rodzinach	49	12	28	0	0
KLĘSKI ŻYWIŁOWE I EKOLOGICZNE					
Liczba osób	50	0	0	0	0
SIEROCTWO					
Liczba rodzin	51	3	5	2	2
Liczba osób w rodzinach	52	4	8	2	2
PRZEMOC W RODZINIE					
Liczba rodzin	53	71	34	76	76
Liczba osób w rodzinach	54	217	99	216	216
OCHRONA OFIAR HANDLU LUDŹMI					
Liczba rodzin	55	0	0	0	0
USŁUGI POMOCY SPOŁECZNEJ					
USŁUGI OPIEKUNCZE OGÓLEM					
Liczba osób	56	50	56	65	65
Liczba świadczeń	57	4 570	4 192	5 056	5 056
Kwota świadczeń w złotych	58	74 026	70 879	85 446	85 446
W TYM: SPECJALISTYCZNE (wiersze 59 - 61)					

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2014	Rok 2015		
Liczba osób	59	0	0	0	0
Liczba świadczeń	60	0	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	61	0	0	0	0
SPECJALISTYCZNE USŁUGI DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI					
Liczba osób	62	0	2	2	1
Liczba świadczeń	63	0	214	266	130
Kwota świadczeń w złotych	64	0	12 840	15 960	7 800
PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE					
Liczba rodzin	65	972	399	283	283
Liczba osób w rodzinach	66	1 963	791	669	669
PRACA SOCJALNA					
Liczba rodzin	67	2 003	2 001	1 588	1 588
Liczba osób w rodzinach	68	4 497	3 122	2 017	2 017
INTERWENCJA KRYZYSOWA					
Liczba rodzin	69	802	173	119	119
Liczba osób w rodzinach	70	2 099	417	317	317
KONTRAKT SOCJALNY					
Liczba zawartych kontraktów socjalnych	71	576	376	71	71
Liczba osób ogółem objętych kontraktem	72	858	537	71	71
W tym: liczba osób objętych kontraktem w Klubie Integracji Społecznej	73	644	330	35	35

* wiek produkcyjny: kobiety w wieku 18-59 lat, mężczyźni 18-64 lat

** wiek poprodukcyjny: kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni 65 i więcej

3.1. GMINA - ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR

Wśród form pomocy udzielanej przez tutejszy Ośrodek można wyróżnić:

- 1 - świadczenia pieniężne: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy (w szczególności na: koszty leków i leczenia, zakup żywności, zakupu opału i odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu), specjalny zasiłek celowy, wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd;
- 2 - świadczenia niepieniężne: praca socjalna, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenie społeczne, pomoc rzeczowa (w tym artykuły higieniczne i sanitarne), sprawienie pogrzebu, poradnictwo specjalistyczne, schronienie, mieszkanie chronione, posiłek, niezbędne ubranie, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania, pobyt i usługi w domu pomocy społecznej oraz domu dziennego pobytu.

Zasiłek stały - jest to świadczenie obowiązkowe gminy, przyznawane na podstawie art. 37 ustawy o pomocy społecznej osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy, przy jednoczesnym spełnieniu kryterium dochodowego.

Zasiłek stały ustala się w wysokości:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej — różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 604,00 zł.;

- w przypadku osoby w rodzinie — różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie.

Kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 30,00 zł miesięcznie.

Zasiłek okresowy - świadczenie to przyznawane jest na podstawie art. 38 ustawy o pomocy społecznej i przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego, przy jednoczesnym spełnieniu kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub gospodarującej w rodzinie.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20,00 zł miesięcznie.

Zasiłek celowy - może być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, zakupu opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

Specjalny zasiłek celowy - może być przyznany w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe.

Pomoc ta nie podlega zwrotowi jeśli wysokość pomocy (wartość) nie przekroczy odpowiedniego kryterium dochodowego.

Zasiłek celowy może być również przyznany osobie lub rodzinie, która poniosła straty w wyniku: zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W tych przypadkach pomoc może być przyznana niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi. Sytuacja, w której dokonuje się zwrotu pomocy dotyczy osób lub rodzin z przekraczającym kryterium dochodowym.

Posiłki - pomoc w formie posiłków obejmuje osoby pozbawione posiłków (szczególnie dzieci i uczniowie). Wszystkie te formy pomocy kierują się zasadą, że wsparcie otrzymują osoby/rodziny o niskich dochodach (jeśli nie przekraczają określonych progów dochodowych).

Usługi opiekuńcze - ustawa o pomocy społecznej wskazuje, że pomoc w formie usług przysługuje osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności lub innej przyczyny wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione. Usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić.

Usługi świadczone są w mieszkaniu osoby, która potrzebuje pomocy.

Usługi opiekuńcze mogą obejmować:

- pomoc w codziennych zajęciach, takich jak robienie zakupów, sprzątanie, gotowanie, załatwianie spraw w urzędach itp.,
- mycie, kąpanie, ubieranie, pomoc dla osób chorych, dozowanie leków, prześcielenie łóżka, zapobieganie powstawaniu odleżyn i oparzeń, karmienie,
- w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z rodziną i otoczeniem.

Koszt jednej roboczogodziny usługi opiekuńczej wynosił 22,62 zł.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze - Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych ustala rodzaje specjalistycznych usług dostosowanych do szczególnych potrzeb osób wymagających pomocy w formie usług wynikających z rodzaju ich schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Koszt jednej roboczogodziny usługi specjalistycznej wynosił 60 zł.

Odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej - kolejnym zadaniem wynikającym z ustawy o pomocy społecznej realizowanym przez ośrodek pomocy społecznej jest kompletowanie dokumentów w celu przyznania miejsca w domu pomocy społecznej osobom wymagającym całodobowej opieki, której Ośrodek w ramach usług opiekuńczych ani rodzina nie są w stanie zapewnić.

Na tę okoliczność jest przeprowadzany wywiad środowiskowy i kompletowane dokumenty, a następnie zostaje sporządzana decyzja o skierowaniu i naliczeniu odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej.

Od lutego 2016 Dom Pomocy Społecznej Nr 1, ul. Polna, Filia ul. Farbiarska – całkowity koszt pobytu wynosił - 2902,53 zł miesięcznie

Od lutego 2016 roku Dom Pomocy Społecznej Nr 2, ul. Jana Pawła II - 2824,02 zł miesięcznie.

Wynagrodzenie dla opiekuna prawnego - zgodnie z art. 53 a ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej – na Ośrodkach Pomocy Społecznej spoczywa obowiązek wypłacania wynagrodzenia należnego opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd.

Pieczca zastępcza - z dniem 01 stycznia 2012 roku, tj. z dniem wejścia w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej jest zobowiązana do ponoszenia wydatków na opiekę i wychowanie, odpowiednio do czasookresu pobytu dziecka w pieczy zastępczej (zgodnie z art.191 w/w ustawy):

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka — w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka — w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka — w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Sprawowanie pogrzebu - zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt. 15, art. 44 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U.z 2015 r, poz. 163) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym, należy do obowiązkowych zadań własnych gminy.

Jest to świadczenie niepieniężne dla osób, które nie posiadały świadczeń emerytalno – rentowych oraz osób zobowiązanych do pokrycia kosztów pogrzebu, które nie są w stanie tego zrobić samodzielnie.

Sprawienie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim organizuje pogrzeby osób zmarłych na terenie Miasta Tomaszowa Mazowieckiego, nieposiadających osób bliskich oraz gdy osoby te lub inne dobrowolnie nie zobowiązały się do organizacji pogrzebu.

W okresie od stycznia 2016r. grudnia 2016r. usługę tą świadczył Dom Pogrzebowy „Hades” ul. B. Joselewicza 16, 97-200 Tomaszów Mazowiecki.

Koszt jednego pochówku wynosił od 1000 zł do 1400 zł.

W ramach zadań nałożonych na Ośrodek Pomocy Społecznej realizowano wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.

Realizacja Programu ma na celu ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji ekonomiczno – społecznej, osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub niepełnosprawnych.

Ogółem z programu skorzystało 2799 osób, w tym: 1164 dzieci, 330 osób dorosłych z czego 61 osobom dowieziono posiłek do miejsca zamieszkania oraz wypłacono 918 osobom świadczenie pieniężne w formie zasiłku celowego na zakup artykułów żywnościowych.

Na terenie miasta w okresie od 04 stycznia 2016r. do 31 grudnia 2016r. działały dwa punkty żywieniowe przy ul. Wschodniej 14 i ul. Grunwaldzkiej 10/12 w Tomaszowie Mazowieckim, prowadzone przez „Deko Smaku” Cezary Dębiec z siedzibą przy ul.św. Antoniego 2, w Tomaszowie Mazowieckim, wyłoniony wskutek rozstrzygniętego postępowania w trybie przetargu nieograniczonego.

Koszt jednego posiłku wydawanego w punkcie żywieniowym wynosił 12,00 zł.

Natomiast koszt jednego posiłku wraz z usługą dowozu wynosił 15,00 zł.

W 2016 roku Sekcja Świadczeń Działu Pomocy Społecznej wydała decyzje administracyjne na poniższe świadczenia 3604 osobom:

- zasiłek stały 874 osobom,
- zasiłek okresowy - 1072 osobom,
- zasiłek celowy - 1780 osobom,
- zasiłek celowy specjalny - 63 osobom,
- środki czystości dla podopiecznych - 131 osobom,
- sprawienie pogrzebu - 5 osobom,
- opłacenie pobytu w DPS - 201 osobom,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne - 700 osobom,
- usługi opiekuńcze - 65 osobom,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze - 2 osobom,
- mieszkanie chronione - 6 osobom,
- potwierdzenie prawa do świadczenia zdrowotnego na okres 90 dni - 114 osobom,
- opłacenie posiłków dla dzieci w żłobku, przedszkolu, szkole - 1164 dzieci,
- opłacenie posiłków dla osób dorosłych - 330 osobom.
- zasiłek celowy na zakup artykułów żywnościowych - 918 osobom,
- wypłata należnych wynagrodzeń opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznanej przez sąd - 10 osobom,
- poniesione wydatki na opłacenie 10%, 30 % i 50% udziału gminy za pobyt dzieci w pieczy zastępczej - 93 dzieci.

W 2016 roku Sekcja Świadczeń Pomocy Społecznej Działu Pomocy Społecznej wydała 15811 decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń z pomocy społecznej, w tym:

- 13989 - decyzje przyznające,
- 740 - decyzje zmieniające,
- 412 - decyzje uchylające,
- 46 - decyzje odmowne,
- 35 - decyzje wygaszające,
- 397 - decyzje wszczynające postępowanie,
- 178 - decyzje wznawiające postępowanie,
- 14 - decyzje umarzające postępowanie.

Liczba wniesionych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Piotrkowie Trybunalskim odwołań od wydanych przez Sekcję Świadczeń Pomocy Społecznej decyzji administracyjnych wynosi 19 odwołań, co stanowi 0,12 % ogółu wydanych decyzji administracyjnych w roku 2016.

Stanowisko SKO w powyższych sprawach:

- 7 - decyzje utrzymujące w mocy decyzje administracyjne wydane przez MOPS,
- 9 - decyzje uchylające w całości do ponownego rozpatrzenia,
- 2 - decyzja pozostawiona bez rozpatrzenia – uchybienie terminu,
- 1 - decyzja przywracająca termin.

GMINA - ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR (w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie	
	Rok 2014	Rok 2015			
ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ					
ZASIŁEK STAŁY					
Liczba osób	1	864	876	874	874
Liczba świadczeń	2	8 685	9 313	8 951	8 951
Kwota świadczeń w złotych	3	3 806 915	4 014 279	4 586 092	4 586 092
W tym: (wiersze 4-6)					
Zasiłek stały dla osób samotnie gospodarujących					
Liczba osób	4	721	741	742	742
Liczba świadczeń	5	7 340	7 983	7 738	7 738
Kwota świadczeń w złotych	6	3 358 867	3 573 301	4 143 976	4 143 976
W tym: (wiersze 7-9)					
Zasiłek stały dla osoby w rodzinie					
Liczba osób	7	143	135	132	132
Liczba świadczeń	8	1 345	1 330	1 213	1 213
Kwota świadczeń w złotych	9	448 048	440 978	442 116	442 116
ZASIŁEK OKRESOWY					
Liczba osób	10	1 272	1 456	1 072	1 072
Liczba świadczeń	11	5 880	6 194	5 621	5 621
Kwota świadczeń w złotych	12	1 849 946	1 977 522	1 949 684	1 949 684
W tym: (wiersze 13-24)					
Zasiłek okresowy z tytułu bezrobocia					
Liczba osób	13	833	919	772	772
Liczba świadczeń	14	4 047	4 199	3 698	3 698

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2014	Rok 2015		
Kwota świadczeń w złotych	15	1 314 060	1 452 496	1 324 084	1 324 084
Zasiłek okresowy z tytułu długotrwałej choroby					
Liczba osób	16	59	76	75	75
Liczba świadczeń	17	172	197	200	200
Kwota świadczeń w złotych	18	42 881	52 661	55 076	55 076
Zasiłek okresowy z tytułu niepełnosprawności					
Liczba osób	19	127	179	116	116
Liczba świadczeń	20	430	839	445	445
Kwota świadczeń w złotych	21	86 873	144 649	117 910	117 910
Zasiłek okresowy z tytułu możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego					
Liczba osób	22	0	0	0	50
Liczba świadczeń	23	0	0	0	150
Kwota świadczeń w złotych	24	0	0	0	47 550
Zasiłek okresowy kontynuowany niezależnie od dochodu na podstawie art. 38 ust. 4a i 4b					
Liczba osób	25	0	0	0	0
Liczba świadczeń	26	0	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	27	0	0	0	0
ZASIŁEK CELOWY OGÓLEM					
Liczba osób	28	2 341	2 167	1 863	1 863
Kwota świadczeń w złotych	29	1 334 397	910 516	817 509	480 000
W tym: ZASIŁEK CELOWY PRYZNANY W RAMACH PROGRAMU WIELOLETNIEGO "POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA"					
Liczba osób	30	982	853	918	918
Liczba świadczeń	31	1 615	1 363	1 577	1 577
Kwota świadczeń w złotych	32	202 345	180 371	234 002	234 002
ZASIŁKI CELOWE PRYZNANE NIEZALEŻNIE OD DOCHODU na podstawie art. 39a ust. 1 i 2					
Liczba osób	33	19	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	34	3 930	0	0	0
ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ					
POSIŁEK OGÓLEM					
Liczba osób	35	1 758	1 664	1 446	1 446
Liczba świadczeń	36	235 702	236 142	216 318	216 318
Kwota świadczeń w złotych	37	1 320 607	1 371 882	1 345 889	1 345 889
W TYM: DLA DZIECI					
Liczba osób	38	1 494	1 340	1 164	1 164
Liczba świadczeń	39	190 436	183 231	158 279	158 279
Kwota świadczeń w złotych	40	781 538	758 773	600 740	600 740
W tym: (z wierszy 35-37) POSIŁEK - świadczenie przyznane w ramach programu wieloletniego "Pomoc Państwa w zakresie dożywiania"					
Liczba osób	41	1 758	1 664	1 446	1 446
Liczba świadczeń	42	235 702	234 570	216 318	216 318

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2014	Rok 2015		
Kwota świadczeń w złotych	43	1 312 203	1 366 045	1 341 415	1 341 415
W TYM: DLA DZIECI (z wierszy 41-43)					
Liczba osób	44	1 494	1 340	1 164	1 164
Liczba świadczeń	45	190 436	181 659	158 279	158 279
Kwota świadczeń w złotych	46	773 135	752 936	596 266	596 266
SCHRONIENIE					
Liczba osób	47	1	1	0	0
Liczba świadczeń	48	151	47	0	0
Kwota świadczeń w złotych	49	2 462	2 607	0	0
UBRANIE					
Liczba osób	50	213	272	81	81
Liczba świadczeń	51	257	380	96	96
Kwota świadczeń w złotych	52	0	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU					
Liczba osób	53	8	8	5	5
Liczba świadczeń	54	8	8	5	5
Kwota świadczeń w złotych	55	7 850	12 000	6 100	8 000
ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ					
Liczba osób	56	171	187	201	201
Liczba świadczeń	57	1 694	2 093	2 041	2 041
Kwota świadczeń w złotych	58	3 402 944	3 670 233	4 199 955	4 199 955
INDYWIDUALNE PROGRAMY POMOCY					
INDYWIDUALNY PROGRAM WYCHODZENIA Z BEZDOMNOŚCI					
Liczba osób	59	0	1	1	1
INDYWIDUALNY PROGRAM ZATRUDNIENIA SOCJALNEGO (Centrum Integracji Społecznej)					
Liczba osób	60	0	0	0	0
WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA					
Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	61	24	33	33	33
Liczba rodzin wspierających	62	0	0	0	0
Liczba asystentów rodziny	63	1	2	2	2
Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w złotych	64	242 573	415 796	522 888	522 888

4. Inne rodzaje pomocy i świadczeń

I - Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny.

Dział Świadczeń Rodzinnych, Funduszu Alimentacyjnego i Świadczenia Wychowawczego realizuje zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego i świadczenia wychowawczego w oparciu o ustawy:

- ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016r., poz. 1518 z późn. zm.), obowiązująca od dnia 1 maja 2004r.;
- ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2016r., poz. 169 późn. zm.), obowiązująca od dnia 1 października 2008r.;
- ustawa z dnia 7 grudnia 2012r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012r., poz. 1548), obowiązująca od dnia 1 stycznia 2013r. oraz zasiłek dla opiekuna w oparciu o ustawę z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2014r., poz. 567), obowiązującą od 15 maja 2014r., jako świadczenie będące realizacją wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013r., sygn. akt TK akt K 27/13;
- ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016r., poz. 195).

Świadczenia rodzinne to:

1. Zasiłek rodzinny, który od 1 listopada 2015r. do 31 października 2016r. i od 1 listopada 2016r. do 31 października 2017r. wynosi odpowiednio :

- a. na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia (89 zł miesięcznie / 95 zł miesięcznie);
- b. na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia (118 zł miesięcznie / 124 zł miesięcznie);
- c. na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia (129 zł miesięcznie / 135 zł miesięcznie);

oraz dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:

- a. dodatek z tytułu urodzenia dziecka (1.000 zł na dziecko, świadczenie jednorazowe);
- b. dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (400 zł miesięcznie);
- c. dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka (185 zł miesięcznie / 193 zł miesięcznie na dziecko, nie więcej niż 370 zł / 386 zł na wszystkie dzieci, w przypadku dzieci niepełnosprawnych kwotę dodatku zwiększa się o 80 zł, nie więcej niż o 273 zł / 546 zł na wszystkie dzieci);
- d. dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (90 zł miesięcznie / 95 zł miesięcznie);
- e. dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego (80 zł miesięcznie / 90 zł miesięcznie na dziecko do 5 roku życia, 100 zł miesięcznie / 110 zł miesięcznie – na dziecko od 5 do 24 roku życia);
- f. dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego (100 zł, świadczenie jednorazowe);
- g. dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:
  - w związku z zamieszkaniem w miejscowości (105 zł miesięcznie / 113 zł miesięcznie, internat);
  - w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości (63 zł miesięcznie / 69 zł miesięcznie).

2. Świadczenia opiekuńcze:

- a. zasiłek pielęgnacyjny (153 zł miesięcznie);
- b. świadczenie pielęgnacyjne (od 1 stycznia 2016 roku wynosi 1.300 zł miesięcznie) c. specjalny zasiłek opiekuńczy (520 zł miesięcznie od 1 stycznia 2013 roku).
3. Zapomoga wypłacana przez gminy, na podstawie art. 22a ustawy o świadczeniach rodzinnych (tj. Rada gminy w drodze uchwały może przyznać zamieszkałym na terenie jej działania osobom jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia ich dziecka).
4. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (1.000 zł na dziecko, świadczenie jednorazowe).
5. Zasiłek dla opiekuna (520 zł miesięcznie od 1 maja 2014 roku z mocą od 1 lipca 2013 roku).

6. Świadczenie rodzicielskie jest nowym świadczeniem obowiązującym od 1 stycznia 2016 roku i wynosi 1.000 zł miesięcznie.

Określenie w ustawie pieniądze świadczenia rodzinne mają na celu wspieranie rodziny w realizowaniu jej funkcji opiekuńczej, wychowawczej i edukacyjnej związanych z utrzymaniem dziecka w oparciu o kryterium dochodowe dotyczące dochodu netto, tj. po odliczeniu podatku dochodowego i składek na ubezpieczenie społeczne oraz na ubezpieczenie zdrowotne, które w okresie od dnia 1 listopada 2015r. do 31 października 2017r. wynosi 674 zł na osobę lub 764 zł na osobę, jeśli w rodzinie wychowywane jest dziecko niepełnosprawne. W przypadku ubiegania się o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka urodzonego po 1 stycznia 2013 roku kryterium dochodowe stanowi kwotę 1.922 zł miesięcznie na osobę w rodzinie.

Jednakże od 1 stycznia 2016 r. weszły w życie nowe zasady przyznawania zasiłku rodzinnego w przypadku przekroczenia kryterium dochodowego, zatem rodziny nie tracą prawa do świadczeń rodzinnych. Wprowadzona zasada „złotówka za złotówkę” spowodowała, że świadczenia są stopniowo obniżane wraz ze wzrostem dochodów, ale nie zostały utracone po przekroczeniu progu. Za przekroczenie progu o każdą złotówkę łączna kwota świadczeń przysługujących rodzinie będzie pomniejszana o 1,00 zł. Zmiany objęły również rodziny, które nie miały prawa do świadczeń z powodu przekroczenia progu dochodowego. Świadczenia rodzinne przyznawane są na okres zasiłkowy, który oznacza okres od 1 listopada do 31 października następnego roku kalendarzowego.

W przypadku, gdy prawo do świadczeń rodzinnych uzależnione jest od orzeczenia o niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, prawo do powyższych świadczeń ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia.

Za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna organ właściwy opłaca składkę na ubezpieczenie emerytalno-rentowe od podstawy odpowiadającej wysokości świadczenia pielęgnacyjnego i specjalnego zasiłku pielęgnacyjnego oraz zasiłku dla opiekuna przysługującego na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia 25-letniego okresu ubezpieczenia (składowego i nieskładowego). Również za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu opłacana jest składka zdrowotna.

W/w ustawy wprowadziły możliwość przekazywania świadczeń rodzinnych w formie rzeczowej lub opłacania usług, gdyby okazało się że przekazywane świadczenia pieniężne są „marnotrawione” lub wydatkowane niezgodnie z przeznaczeniem.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego - jak stanowi ustawa – są wypłacane osobom uprawnionym do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez Sąd (np. wyroku sądowego, ugody sądowej, ugody zawartej przed mediatorem) pod warunkiem, że osoba zobowiązana do płacenia alimentów uchyliła się od obowiązków oświadczenia o wysokości świadczenia alimentacyjnego i specjalnego zasiłku pielęgnacyjnego oraz zasiłku dla opiekuna przysługującego na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia 25-letniego okresu ubezpieczenia (składowego i nieskładowego). Również za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu opłacana jest składka zdrowotna.

W/w ustawy wprowadziły możliwość przekazywania świadczeń rodzinnych w formie rzeczowej lub opłacania usług, gdyby okazało się że przekazywane świadczenia pieniężne są „marnotrawione” lub wydatkowane niezgodnie z przeznaczeniem.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego - jak stanowi ustawa – są wypłacane osobom uprawnionym do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez Sąd (np. wyroku sądowego, ugody sądowej, ugody zawartej przed mediatorem) pod warunkiem, że osoba zobowiązana do płacenia alimentów uchyliła się od obowiązków oświadczenia o wysokości świadczenia alimentacyjnego i specjalnego zasiłku pielęgnacyjnego oraz zasiłku dla opiekuna przysługującego na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia 25-letniego okresu ubezpieczenia (składowego i nieskładowego). Również za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu opłacana jest składka zdrowotna.

Okres realizacji świadczeń trwa od 1 października do 30 września następnego roku kalendarzowego. W okresie wypłaty świadczeń z funduszu może wystąpić sytuacja zmiany wysokości

zasądzonych alimentów poprzez ich podwyższenie lub obniżenie.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych w świetle ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Drugie zadanie przewidziane w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, polega na podejmowaniu działań wobec dłużników alimentacyjnych (uregulowanego w szczególności w obowiązujących od 1 października 2008r. przepisach rozdziału 2 w/w ustawy) nastąpiło w oparciu o upoważnienie Prezydenta Miasta Tomaszowa Mazowieckiego do prowadzenia postępowania i podejmowania w tych sprawach wielu czynności przeciwko osobom, które w myśl ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów nie wywiązują się ze swojego

obowiązku.

Organ właściwy dłużnika w okresie od stycznia 2016r. do grudnia 2016r. prowadził postępowanie wobec 1.481 dłużników alimentacyjnych, u których podjęto następujące działania:

1. Wywiad alimentacyjny i oświadczenie majątkowe dłużnika - 520 osób zostało wezwanych.
2. Aktywizacja zawodowa dłużników - 40 wnioski wysłane do Powiatowego Urzędu Pracy w/m.
3. Wszczęcie postępowania dotyczące uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych - 260 wszczęto postępowań.
4. Decyzja dotycząca dłużnika alimentacyjnego:
  - w sprawie uznania za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych – 209 osób,
  - w sprawie umorzenia postępowania wobec dłużnika alimentacyjnego – 51 osób.
5. Złożenie wniosku o ściganie za przestępstwo nie alimentacji - 191 wniosków wysłanych do Prokuratury:
  - wszczęcie dochodzenia – 73,
  - odmowa wszczęcia dochodzenia – 69,
  - umorzenie postępowania – 30,
  - zawieszenie postępowania – 3,
  - podjęcia zawieszzonego postępowania – 0,
  - wyrok skazujący – 77.
6. Złożenie wniosku do Starosty o zatrzymaniu prawa jazdy - 166 wnioski,
  - wszczęcie postępowania – 0, - odmowa wszczęcia postępowania – 20,
  - umorzenie postępowania – 127,
  - zatrzymanie prawa jazdy – 20,
  - zwrot prawa jazdy – 12, - wniosek bez rozpoznania – 0.
7. Wytoczenie powództwa cywilnego na rzecz obywateli oraz przystąpienie do postępowania sądowego - 0 spraw.
8. Przekazanie do biura informacji gospodarczej informacji o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego – 27.458 informacji.
9. Zgony – 25 spraw.
10. Dłużnicy z zagranicy – 16 spraw.

Świadczenie wychowawcze - organ realizuje w oparciu o ustawę o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, która wprowadziła w życie 1 kwietnia 2016r. program „Rodzina 500 plus”, w ramach którego rodzice-opiekunowie otrzymują świadczenie wychowawcze do ukończenia przez dziecko 18 lat w wysokości 500 zł miesięcznie na drugie i kolejne dziecko niezależnie od dochodu. Rodziny, w których dochód nie przekracza kwoty 800 zł netto na osobę lub 1200 zł netto (w rodzinach wychowujących niepełnosprawne dziecko) - otrzymują świadczenie również na pierwsze lub jedyne dziecko w rodzinie. Wsparcie finansowe ma na celu poprawę sytuacji życiowej rodzin oraz odwrócenie negatywnego trendu demograficznego w Polsce. O wsparcie ubiegać mogli się także samotni rodzice, rodziny patchworkowe oraz rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego.

500 zł to kwota netto, zwolniona z podatku dochodowego i nie będzie podlegała egzekucji, podobnie jak inne świadczenia dla rodzin. Świadczenie wychowawcze nie jest wliczane do dochodu przy ustalaniu prawa do innych świadczeń dla rodzin m.in. z pomocy społecznej, funduszu alimentacyjnego, świadczeń rodzinnych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim od 1 stycznia 2016r. do 31 grudnia 2016r. przyjął około 12.139 wniosków świadczeniobiorców - dotyczących świadczeń rodzinnych: 6.360,

- dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego: 768,
- dotyczących świadczenia wychowawczego: 5.011,
- oraz wydał decyzje administracyjne w sprawach:

* świadczeń rodzinnych po uprzednim wszczęciu postępowania na wniosek strony bądź z urzędu – 6.676 decyzji, w tym:

- dotyczących przyznania, zmiany, uchylenia, wstrzymania - 5.798 decyzji,
- dotyczących nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych - 298 decyzji,
- dotyczących odmowy przyznania świadczeń rodzinnych - 47 decyzji,
- dotyczących przyznania jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka - 533 decyzji;
- * świadczeń z funduszu alimentacyjnego po uprzednim wszczęciu postępowania na wniosek strony bądź z urzędu – 1.192 decyzji, w tym:
- dotyczących przyznania, zmiany, uchylenia, wygaszenia - 866 decyzji,
- dotyczących nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego - 34 decyzji,
- dotyczących odmowy przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego - 32 decyzji,
- dotyczących uznania dłużnika alimentacyjnego - 209 decyzji, - dotyczących umorzenia postępowania wobec dłużnika alimentacyjnego - 51 decyzji.
- * świadczenie wychowawcze po uprzednim wszczęciu postępowania na wniosek strony bądź z urzędu – 4.969 decyzji, w tym:
- dotyczących przyznania, zmiany, uchylenia - 4.750 decyzji,
- dotyczących przyznania i odmowy - 66 decyzji,
- dotyczących nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego - 4 decyzji,

- dotyczących odmowy przyznania świadczenia wychowawczego - 149 decyzji,

Liczba wniesionych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Piotrkowie Tryb. odwołań od wydanych przez organ właściwy decyzji administracyjnych wyniosła 35, w tym: - dotyczących świadczeń rodzinnych: 14 spraw,

- dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego: 12 spraw,

- dotyczących świadczenia wychowawczego: 9 spraw.

Stanowisko organu II instancji w powyższych sprawach:

- decyzji utrzymujących w mocy decyzje wydane przez organ I instancji (w całości lub w części) – 12 spraw (w tym: 2 świadczenia rodzinne, 6 świadczeń z funduszu alimentacyjnego, 4 świadczenia wychowawcze),

- decyzji przekazanych do ponownego rozpatrzenia przez organ I instancji – 9 spraw (w tym: 4 świadczenia rodzinne, 3 świadczenia z funduszu alimentacyjnego, 2 świadczenia wychowawcze),

- decyzji uchylających decyzje organu I instancji i przyznających – 7 spraw dotyczących świadczeń rodzinnych, - decyzji uchylających decyzje organu I instancji i umarzających postępowanie – 1 sprawa dotycząca świadczeń z funduszu alimentacyjnego,

- uchybienie terminu do wniesienia odwołania – 3 sprawy (w tym: 1 świadczenia rodzinne, 2 świadczenia z funduszu alimentacyjnego),

- stwierdzenie nieważności decyzji – 3 sprawy dotyczące świadczenia wychowawczego.

II. Dodatek Mieszkaniowy

Sekcja Dodatków Mieszkaniowych, Stypendiów i Zasiłków Szkolnych Działu Pomocy Społecznej realizuje zadania w zakresie przyznawania dodatków mieszkaniowych, który przyznaje się na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych (tekst jedn. Dz. U. z 2017r. poz. 180), Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie dodatków mieszkaniowych (Dz. U. z 2001r. Nr 156 poz.1817, z 2005r. Nr 131 poz.1094), Uchwały Nr XVIII/195/03 Rady Miejskiej Tomaszowa Maz. z dnia 19.12.2003r. w sprawie obniżenia wskaźników procentowych określających wysokość dodatku mieszkaniowego (Dz. U. Woj. Łódzkiego Nr 39 z dnia 20.02.2004r. poz. 377).

Przysługuje on osobom, które muszą spełniać następujące warunki :

- posiadają tytuł prawny do lokalu (najem, podnajem, spółdzielcze prawo do lokalu, własność samodzielnego lokalu mieszkalnego, własność domu jednorodzinnego oraz osoby bez tytułu prawnego oczekujące na przysługujący im lokal zamienny lub socjalny),

- odpowiednia powierzchnia użytkowa lokalu dla odpowiedniej liczby osób w nim zamieszkujących (dla jednej osoby 45,5 m², dla dwóch osób 52 m², dla trzech osób 58,5 m², dla czterech osób 71,5 m²),

- średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie trzech miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego nie przekracza 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym i 125% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie wieloosobowym, obowiązującej w dniu złożenia wniosku (do 28 lutego 2016r. były to kwoty 1.540,79 zł. i 1.110,56 zł., a od 01 marca 2016r. są to kwoty odpowiednio 1.544,48 zł. i 1.103,20 zł.).

Dodatek mieszkaniowy przyznaje się na wniosek osoby uprawnionej. Do wniosku potwierdzonego przez zarządcę, ubiegający się o w/w formę pomocy składa deklarację o dochodach wszystkich członków gospodarstwa domowego za okres pełnych trzech miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku. Dodatek mieszkaniowy przyznaje się na okres sześciu miesięcy, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po złożeniu wniosku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim.

Zgodnie z Uchwałą nr XVIII/195/03 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 29 grudnia 2003 r. wysokość dodatku mieszkaniowego łącznie z ryczałtem nie może przekraczać 50% wydatków przypadających na normatywną powierzchnię zajmowanego lokalu mieszkalnego lub 50% faktycznych wydatków ponoszonych za lokal mieszkalny, jeżeli powierzchnia tego lokalu jest mniejsza lub równa normatywnej.

W okresie od 01 stycznia do 31 grudnia 2016r. do Sekcji Dodatków Mieszkaniowych wpłynęło 2265 wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego, w wyniku czego wydano 2395 decyzji administracyjnych, w tym :

- 2186 decyzje przyznające,

- 78 decyzje odmowne,

- 75 decyzje uchylające,

- 44 decyzje wstrzymujące,

- 11 decyzje wygaszające postępowanie,

- 1 decyzje umarzające postępowania.

Od 01 stycznia do 31 grudnia 2016r. z dodatku mieszkaniowego skorzystało 1509 rodzin. Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych dla użytkowników lokali mieszkalnych stanowiła 13211, z czego tworzących mieszkaniowy zasób gminy 6420, spółdzielczy 3562, prywatny 1485 i pozostali 1744.

Najmniejsza wysokość przyznanego dodatku mieszkaniowego wynosiła 18,22 zł, a największa wysokość dodatku mieszkaniowego stanowiła kwota 682,40 zł.

Głównymi powodami odmowy 78 osobom przyznania dodatku mieszkaniowego były:

- wydatki na normatywną powierzchnię użytkową lokalu są mniejsze od kwoty stanowiącej wydatki w/g wskaźnika procentowego - 27 decyzji,

- kwota dodatku jest niższa od 2% kwoty najniższej emerytury - 10 decyzji,

- za duży średni miesięczny dochód na 1 członka - 35 decyzji,

- przekroczona powierzchnia normatywna lokalu - 5 decyzji,

- brak odpowiedniego tytułu prawnego do lokalu - 1 decyzja.

W wypadku stwierdzenia, że osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy, nie opłaca na bieżąco należności za zajmowany lokal mieszkalny, wypłatę dodatku mieszkaniowego wstrzymuje się do czasu uregulowania zaległości.

W roku 2016 wydano 44 decyzje o wstrzymaniu wypłacania dodatku mieszkaniowego. Jeżeli uregulowanie zaległości nie nastąpi w ciągu 3 miesięcy od dnia wydania decyzji wstrzymującej, decyzja o przyznaniu dodatku mieszkaniowego wygasa.

Z powodu nieuregulowania zaległości wygaszono 11 decyzji. W wypadku uregulowania należności w określonym terminie tj. 3 m-cy wypłata się dodatek mieszkaniowy za okres, w którym wypłata była wstrzymana. Wydano 36 decyzji o uchyleniu wstrzymania wypłacania dodatku mieszkaniowego. Z innych powodów uchylono i wygaszono 39 decyzji.

Za pośrednictwem Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim w okresie od stycznia do grudnia 2016 roku do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Piotrkowie Trybunalskim przekazano 1 odwołanie od wydanej przez tutejszy organ decyzji administracyjnej, co stanowi 0,04 % ogółu wydanych decyzji administracyjnych w roku 2016.

Stanowisko SKO w powyższych sprawach:

- 1 - decyzja utrzymująca w mocy decyzję wydaną przez MOPS,

III. Dodatek energetyczny

Dodatek energetyczny przysługuje odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej, tj osobie, która ma przyznany dodatek mieszkaniowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2013 r., poz. 966 z późn. zm.) oraz jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym, jak również zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Wysokość dodatku energetycznego jest ogłaszana w drodze obwieszczenia przez ministra właściwego do spraw gospodarki w terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Wysokość dodatku energetycznego określona jest na okres od dnia 1 maja 2015r. do dnia 30 kwietnia 2016r. w Obwieszczeniu Ministra Gospodarki z dnia 17 kwietnia 2015r. (M.P. z 2015r. poz. 377) oraz na okres od dnia 1 maja 2016 r. do dnia 30 kwietnia 2017r. w Obwieszczeniu Ministra Energii z dnia 22 kwietnia 2016r. (M.P. z 2016r. poz. 411) i wynosi dla gospodarstwa domowego:

Dodatek energetyczny wypłacany jest do dnia 10 każdego miesiąca z góry, z wyjątkiem miesiąca stycznia, w którym dodatek energetyczny wypłacany jest do dnia 30 stycznia danego roku.

W okresie od 01 stycznia do 31 grudnia 2016r. wydano 292 decyzje administracyjne przyznające dodatek energetyczny dla 169 osób.

IV. Stypendia i zasiłki szkolne

Stypendia szkolne i Zasiłek Szkolny przyznaje się na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz. U. z 2016r. poz. 1943, 1954,1985, 2169) oraz ustawy o pomocy społecznej art.8 ust.1 pkt. 2 z dnia 12 marca 2004 r. (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz.930 z późn.zm.) w związku z ustawą z dnia 14 lipca 2015 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2015r., poz. 1058).

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności gdy występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

Stypendium szkolne może być udzielane w następujących formach:

- całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym: wyrównawczych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania, a także udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą;

- pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, w tym w szczególności zakupu podręczników.

Stypendium szkolne przysługuje:

- uczniom szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych oraz słuchaczom publicznych kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych – do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia;

- wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków umożliwiających dzieciom i młodzieży upośledzonym umysłowo ze sprzężonymi niepełnosprawnościami realizację odpowiednio

obowiązku szkolnego i obowiązku nauki – do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki;

- uczniom szkół niepublicznych nie posiadających uprawnień szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych – do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki;

- słuchaczom niepublicznych kolegiów nauczycielskich i nauczycielskich kolegiów nauczycielskich języków obcych – do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak jak do ukończenia 24 roku życia.

Wniosek o przyznanie stypendium szkolnego składa się do dnia 15 września danego roku szkolnego, a w przypadku słuchaczy kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych do dnia 15 października danego roku szkolnego.

Decyzje administracyjne wydawane są na dany rok szkolny tj. od miesiąca września do czerwca i płatne są w dwóch transzach: I transza do 10 grudnia; II transza płatna do 20 czerwca.

Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego. Zasiłek szkolny może być przyznany w formie świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym lub w formie pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, raz lub kilka razy w roku, niezależnie od otrzymywanego stypendium szkolnego. O zasiłek szkolny można ubiegać się w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od wystąpienia zdarzenia uzasadniającego przyznanie tego zasiłku.

W okresie od 01 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. wydano łącznie 1414 decyzji administracyjnych w sprawie pomocy materialnej dla uczniów szkół, z czego:

- 1358 - decyzje przyznające stypendium szkolne,
- 35 - decyzje wygaszające postępowanie,
- 13 - decyzje umarzające postępowanie,
- 8 - decyzje przyznające zasiłek szkolny z powodu zdarzenia losowego.

Największa kwota przyznanego stypendium wyniosła 776 zł, a najmniejsza 194 zł (za okres I-VI/2016r. miesięcznie) oraz 780 zł i 195 zł (w okresie IX - XII . 2016r. miesięcznie).

Wysokość zasiłku szkolnego w okresie I-VI/2015r. i w okresie IX-XII/2015r. wyniosła 500 zł.

W okresie od stycznia do grudnia 2016 roku do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim nie wpłynęło żadne odwołanie od decyzji administracyjnych przyznających pomoc materialną dla uczniów szkół.

Wysokość dotacji celowej na dany rok przyznawanej na realizację tego zadania ogłaszana jest przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w m-cu wrześniu na poczet I transzy (tj.za IX-XII) i w m-cu styczniu następnego roku kalendarzowego na poczet II transzy (tj. za I-VI).

V. Prace społecznie - użyteczne

Klub Integracji Społecznej przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Tomaszowie Maz. od marca do grudnia 2016r. organizował prace społecznie użyteczne dla osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających z pomocy społecznej. Prace społecznie użyteczne łącznie w 2016 r. wykonywało 86 osób bezrobotnych, z którymi podpisano kontrakty socjalne. Na realizację prac społecznie użytecznych łącznie było zaplanowanych 24 000 godz., z czego zostało wykorzystanych 23 720 godzin. Prace obejmowały 40 godzin miesięcznie, nie więcej niż 10 godz. tygodniowo na osobę.

W ramach prac społecznie użytecznych podejmowano następujące rodzaje działań:

- porządkowanie terenów zielonych, pielęgnacja trawników i inne drobne prace związane z zagospodarowaniem terenów zielonych na terenie miasta,
- prace porządkowe i gospodarskie oraz wszystkie inne wskazane przez organizatora,
- prace związane z ograniczeniem negatywnych skutków zimy.

W zakresie swoich kompetencji i założeń Klub Integracji Społecznej dla osób biorących udział w pracach społecznie użytecznych w ramach programu „Inicjowanie i wsparcie działań dla osób uzależnionych i ich bliskich w ramach reintegracji zawodowej i społecznej w ramach KIS” zorganizował cykl warsztatów z pracownikami Centrum Nauki i Biznesu „Zak”, psychologiem, doradcą zawodowym oraz członkiem Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Celem tych spotkań było zwiększenie świadomości na temat znaczenia wyglądu zewnętrznego zarówno w życiu osobistym, jak i pracy; zwiększenie motywacji do aktywnego poszukiwania pracy, omówienie motywacji jako czynnika determinującego aktywność zawodową, kształtowanie postawy samodzielności w poszukiwaniu zatrudnienia, zwiększenie poczucia własnej wartości, które jest czynnikiem wpływającym na znalezienie pracy, uświadomienia wpływu nadużywania alkoholu na aktywność zawodową.

INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie	
	Rok 2014	Rok 2015			
ZASIŁKI RODZINNE I DODATKI DO ZASIŁKÓW RODZINNYCH					
Liczba rodzin	1	4 881	2 465	4 973	4 973
Kwota świadczeń w złotych	2	7 859 253	7 918 435	8 683 187	8 683 187
JEDNORAZOWY DODATEK Z TYTUŁU URODZENIA SIĘ DZIECKA (ujmowany w pozycji "Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych")					
Liczba świadczeń	3	283	304	272	272
Kwota świadczeń w złotych	4	283 000	304 000	272 000	272 000
JEDNORAZOWA ZAPOMOGA Z TYTUŁU URODZENIA SIĘ DZIECKA					
Liczba świadczeń	5	481	490	553	553
Kwota świadczeń w złotych	6	481 000	490 000	553 000	553 000
ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE					
ŚWIADCZENIE PIELĘGNACYJNE					
Liczba świadczeń	7	2 682	2 404	2 472	2 472
Kwota świadczeń w złotych	8	1 787 751	2 870 033	3 171 536	3 171 536
DODATEK DO ŚWIADCZENIA PIELĘGNACYJNEGO					
Liczba świadczeń	9	0	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	10	0	0	0	0
ZASIŁEK PIELĘGNACYJNY - Ogółem					
Liczba świadczeń	11	24 410	24 752	25 817	25 817
Kwota świadczeń w złotych	12	3 734 730	3 787 056	3 950 001	3 950 001
W tym: (od poz. 13 do poz. 20)					
ZASIŁEK PIELĘGNACYJNY DLA NIEPEŁNOSPRAWNEGO DZIECKA					
Liczba świadczeń	13	7 903	10 176	8 895	8 895
Kwota świadczeń w złotych	14	1 209 159	1 556 928	1 360 935	1 360 935

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie	
	Rok 2014	Rok 2015			
ZASIŁEK PIELEGNACYJNY DLA OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ W WIEKU POWYŻEJ 16 ROKU ŻYCIA O ZNA CZNYM STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI					
Liczba świadczeń	15	10 112	8 213	10 572	10 572
Kwota świadczeń w złotych	16	1 547 136	1 256 589	1 617 516	1 617 516
ZASIŁEK PIELEGNACYJNY DLA OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ W WIEKU POWYŻEJ 16 ROKU ŻYCIA O UMIARKOWANYM STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI, KTÓRA POWSTA ŁA PRZED UKOŃCZENIEM 21 ROKU ŻYCIA					
Liczba świadczeń	17	6 223	6 210	144	144
Kwota świadczeń w złotych	18	952 119	950 130	22 032	22 032
ZASIŁEK PIELEGNACYJNY DLA OSOBY, KTÓRA UKOŃCZYŁA 75 LAT					
Liczba świadczeń	19	172	153	6 206	6 206
Kwota świadczeń w złotych	20	26 316	23 409	949 518	949 518
SPECJALNY ZASIŁEK OPIEKUŃCZY					
Liczba świadczeń	21	331	668	880	880
Kwota świadczeń w złotych	22	167 202	341 640	453 129	453 129
ZASIŁEK DLA OPIEKUNA					
Liczba świadczeń	23	1 216	1 216	507	507
Kwota świadczeń w złotych	24	632 252	632 252	261 543	261 543
ŚWIADCZENIE Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO					
Liczba osób	25	1 706	965	848	848
Liczba rodzin	26	789	681	590	590
Kwota świadczeń w złotych	27	4 731 865	4 454 207	4 141 517	4 141 517
DODATKI MIESZKANIOWE					
Liczba gospodarstw domowych	28	2 655	2 378	2 265	2 265
Kwota świadczeń w złotych	29	2 830 668	2 754 199	2 704 796	2 704 796
DODATKI ENERGETYCZNE					
Liczba gospodarstw domowych	30	271	227	169	169
Kwota świadczeń w złotych	31	22 034	25 986	19 054	19 054
OPŁACENIE SKŁADKI UBEZPIECZENIA ZDROWOTNEGO					
Liczba osób	32	817	818	870	870
Kwota świadczeń w złotych	33	353 784	406 579	480 271	480 271
OPŁACENIE SKŁADKI UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO					
Liczba osób	34	301	256	302	302
Kwota świadczeń w złotych	35	558 963	741 556	843 120	843 121
ŚWIADCZENIE INTEGRACYJNE (CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ)					
Liczba osób	36	0	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	37	0	0	0	0
ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z PRAC SPOŁECZNIE UŻYTECZNYCH					
Liczba osób ogółem	38	85	85	86	86
Kwota świadczeń w złotych	39	177 403	191 849	180 549	180 549
STYPENDIA SOCJALNE DLA UCZNIÓW I ZASIŁKI SZKOLNE					
Liczba osób	40	1 086	1 227	989	989
Kwota świadczeń w złotych	41	1 426 212	1 096 972	983 871	983 871

5. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia

DOM DZIENNEGO POBYTU

11 lutego 2013 roku rozpoczął funkcjonowanie Dom Dniennego Pobytu dla osób starszych i niepełnosprawnych przy Alei Marszałka Józefa Piłsudskiego 34.

7 marca 2016r. nastąpiła zmiana siedziby placówki DDP na ul. Jana Pawła II 37 przy Domu Pomocy Społecznej Nr 2. Dom Dniennego Pobytu to miejsce przeznaczone dla seniorów, wypełnione różnego rodzaju działaniami mającymi na celu zapewnienie wsparcia i pomocy zgodnej z potrzebami ludzi starszych.

Do dyspozycji uczestników była 2 godziny dziennie sala rehabilitacyjna oraz terapii zajęciowej wyposażona w sprzęt do rehabilitacji, masażu (3 rowerki stacjonarne, bieżnia elektryczna, materac do masażu, rotory mechaniczne, podwieszki do ćwiczenia kończyn górnych i dolnych, masaży do stóp i dłoni i inne urządzenia do usprawniania stawów kończyn górnych).

W 2016 roku wydano 23 decyzje kierujące do DDP, 3 decyzje zostały uchylone (ze względu na chorobę 1 osoba, 2 osoby zrezygnowały z uczestnictwa). 7 osób nie przedłużyły uczestnictwa w DDP od miesiąca lipca 2016 roku.

Na koniec grudnia 2016 roku w zajęciach DDP udział brało 13 osób (w tym 12 kobiet i 1 mężczyzna).

Pełna odpłatność w 2016 roku za pobyt w DDP przez uczestników wynosiła 306,21 zł.

- 1 osoba była całkowicie zwolniona z odpłatności;

- 4 osoby ponosiły odpłatność 15%;

- 5 osób ponosiły odpłatność 20%;

- 2 osoby ponosiły odpłatność 30%;

- 1 osoba ponosiła odpłatność 40%.

Dom spełniał w 2016 roku wymienie funkcje od poniedziałku do piątku w godzinach 7.30-15.30 dla mieszkańców miasta Tomaszowa Maz.

Na co dzień uczestnicy mogli brać udział w różnego rodzaju zajęciach proponowanych w ramach terapii zajęciowej, posłuchać różnych ciekawostek i porozmawiać z gośćmi zapraszonymi do DDP, obejrzeć występy z przedszkola, młodzieży szkolnej oraz zaprzyjaźnionych grup seniorów. Podopieczni mogli w ramach aktywności rekreacyjnej pójść na spacer i pojechać na wycieczkę.

Do dyspozycji seniorów była herbata, kawa, uczestnicy mieli możliwość na miejscu skorzystać z płatnego posiłku obiadowego na stołówce Domu Pomocy Społecznej. Jeden uczestnik objęty był pomocą w formie nieodpłatnego posiłku przywożonego na miejsce w ramach realizowanego przez MOPS w/m programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014-2020”.

W Domu Dniennego Pobytu była prowadzona szeroko rozumiana terapia wchodzący działania arteterapeutyczne, rękodzieło, biblioterapia, muzykoterapia czynna i bierna, choreoterapia a także gimnastyka. Wszystkie te zajęcia miały na celu podtrzymanie sprawności fizycznej i psychicznej.

Arteterapia i rękodzieło czyli wykonywanie różnego rodzaju prac plastycznych dawało możliwość rozwijania często uśpiętych pasji, uruchamiało wyobraźnię a przede wszystkim oddalało problemy zdrowotne wieku starczego.

Zajęcia codzienne w DDP prowadziła wykwalifikowana kadra. Uczestnicy mieli możliwość także skorzystać z pomocy pracowników socjalnych, uzyskać poradę prawnika czy psychologa.

Pomoc psychologiczna to nie były tylko rozmowy indywidualne ale również zajęcia grupowe poruszające różne problemy, mające na celu edukowanie osób starszych i motywowanie do pozytywnego odbioru otaczającego nas świata. Seniorzy objęci byli cotygodniową opieką pielęgniarki, która zajmowała się mierzaniem ciśnienia, poziomowi cukru, wagi.

Ważnymi wydarzeniami w Domu Dniennego Pobytu i jego uczestników było organizowanie wszystkich polskich świąt i zabaw zgodnie z obyczajem i tradycją.

Seniorzy z Domu Dniennego Pobytu odwiedzili miejsca kultury oraz ważne miejsca w mieście biorąc udział w różnych wydarzeniach w mieście: Muzeum im. Antoniego hr. Ostrowskiego,

Miejska Biblioteka Publiczna oddział dla Dzieci, Czytelnia przy MBP, Skansen Rzeki Pilicy, Galeria Arkady, Miejski Ośrodek Kultury – Wczasy w Sercu Miasta, zaproszenie na przedstawienia zorganizowane przez WTZ pt. „Święta u Dobrych Aniołów”, które corocznie odbywają się w Tomaszowie Maz. Uczestnicy byli w Teatrze Muzycznym w Łodzi na sztuce pt. „Cyrano”.

Dom Dniennego Pobytu jest placówką, której celem jest zaspakajanie potrzeb podstawowych jak i wyższego rzędu, wspieranie, aktywizowanie oraz zapobieganie wykluczeniu ludzi starszych.

MIESZKANIA CHRONIONE

Aktualnie na terenie miasta Tomaszowa Maz. funkcjonuje 6 mieszkań chronionych, które położone są przy ul. Wschodniej, Jerozolimskiej, Krzyżowej, Jana Pawła II, Warszawskiej oraz przy ul. Legionów.

W roku 2016 we wszystkich mieszkaniach chronionych przebywało łącznie 17 osób z 8 rodzin, które otrzymały powyższe wsparcie.

W mieszkaniu przy ul. Krzyżowej do dnia 30.06.2016 roku przebywała matka samotnie wychowująca 3 dzieci w wieku 11, 6 i 3 lat. W/w ponosiła odpłatność za użytkowane mieszkanie w wysokości 25% kosztów eksploatacyjnych. Rodzina usamodzielniała się i opuściła zajmowane mieszkanie chronione.

Przy ul. Jerozolimskiej przebywały na zasadach współlokatorstwa trzy wychowanki pieczy zastępczej. Dwie z dziewczyn obciążone były odpłatnością w wysokości 25 % kosztów eksploatacyjnych przyznanego mieszkania chronionego, natomiast jedna ponosi do chwili obecnej odpłatność w wysokości 50 % rzeczywistych kosztów eksploatacyjnych. Jedna z podopiecznych opuściła mieszkanie chronione z dniem 12.10.2016 roku, druga przebywała w nim do dnia 31.10.2016 roku, natomiast trzecia z dziewczyn zamieszkuje w przedmiotowym lokalu do chwili obecnej.

Mieszkanie położone przy ul. Jana Pawła II do dnia 31.12.2016 roku zasiedlone było przez matkę samotnie wychowującą 2 letnią córkę. Rodzina opuściła w dniu 17.02.2015 roku Dom Samotnej Matki w Łodzi i od tego czasu umieszczona była w mieszkaniu chronionym, za które przez cały okres pobytu nie ponosiła żadnej odpłatności. Podopieczni dodatkowo objęci byli wsparciem w postaci asystenta rodziny oraz opieką psychologiczną. Klientka zobowiązana była do niestacjonarnej terapii alkoholowej. Podopieczna w zakresie kontraktu socjalnego czynnie realizowała zatrudnienie w ramach Prac Społecznie Użytecznych. Rodzina objęta była comiesięczną pomocą materialną MOPS. Przeprowadziła się do własnego mieszkania, które uzyskała z zasobów komunalnych Miasta Tomaszowa Maz.

Lokal przy ul. Legionów zamieszkały jest od dnia 16.09.2016 roku przez matkę samotnie wychowującą małego syna. Rodzina, która aktualnie zajmuje lokal przeniesiona została do niego w związku z dramatycznymi warunkami socjalnymi i mieszkaniowymi, zagrożeniem życia i zdrowia przy dalszym pobycie w mieszkaniu, gdzie przebywała. Klientka posiadała ponadto problemy opiekuńcze i wychowawcze z synem. Rodzina objęta jest wsparciem w postaci asystenta rodziny oraz opieką psychologiczną MOPS. Za eksploatację mieszkania chronionego nie ponosi żadnej odpłatności. Klientka w ramach aktywizacji zawodowej przewidziana została do wykonywania prac społecznie użytecznych w ramach kontraktu socjalnego. Podejmowane są już działania o uzyskanie mieszkania komunalnego.

Przy ul. Warszawskiej do dnia 31.08.2016 roku przebywała matka samotnie wychowująca 3 dzieci. Rodzina korzystała z pomocy materialnej MOPS, klientka uczestniczyła w Pracach Społecznie Użytecznych. Początkowo zwolniona była z odpłatności za użytkowanie mieszkania, później ponosiła odpłatność w wysokości 25 % kosztów eksploatacyjnych przyznanego mieszkania chronionego. Rodzina dopuszczała się licznych nadużyć, łamania regulaminu mieszkań chronionych oraz podpisanego porozumienia, co było przyczyną opuszczenia mieszkania chronionego. Aktualnie wynajmuje mieszkanie od prywatnego właściciela.

W mieszkaniu chronionym przy ul. Wschodniej przebywa matka samotnie wychowująca małego syna. Rodzina przeniesiona została do mieszkania chronionego przez pracowników socjalnych w trybie interwencyjnym, doświadczała ona przemocy domowej ze strony partnera klientki. Podopieczni objęci są wsparciem materialnym MOPS, nie są obciążeni odpłatnością za eksploatację przyznanego mieszkania chronionego.

Wszystkie mieszkania chronione utworzone i wyposażone zostały w ramach realizowanego przez MOPS projektu „Gminne Programy Aktywizacji Społeczno-Zawodowej na Rzecz Budownictwa Społecznego”. Zarządzane są przez MOPS na podstawie zawartych umów użyczenia z Urzędem Miasta Tomaszowa Maz. Ośrodek nie ponosi opłat za czynsz, jedynie należności wynikające z zawartych umów z Zakładem Energetycznym oraz TTBS za energię elektryczną, śmieci, wodę. MOPS sprawuje bezpośredni nadzór nad mieszkaniami chronionymi na terenie miasta Tomaszowa Maz. Podopieczni realizują w ramach pobytu indywidualny plan usamodzielniania, który akceptują własnoręcznie podpisem. Zobowiązani są do przestrzegania regulaminu mieszkań chronionych oraz porozumienia zawartego z MOPS. W ramach zadań własnych Ośrodek współpracuje z TTBS, Komisją Mieszkaniową, Powiatowym Urzędem Pracy oraz Urzędem Miasta. Pobyt w mieszkaniu chronionym przyznawany jest na podstawie decyzji administracyjnej. Mieszkańcy zobowiązani są do zameldowania w przyznanych lokalach na pobyt czasowy.

KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Klub Integracji Społecznej funkcjonujący w ramach wewnętrznej struktury Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tomaszowie Maz. W 2016r. wspierał osoby bezrobotne oraz zagrożone marginalizacją społeczną i zawodową z terenu miasta Tomaszowa Maz. korzystające ze świadczeń pomocy społecznej. Klub udzielał wsparcia osobom i ich rodzinom w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych i zawodowych. Działał na rzecz integrowania się osób o podobnych trudnościach i problemach życiowych.

W okresie od stycznia do grudnia 2016r. w Klubie Integracji Społecznej przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Tomaszowie Maz. wsparciem objęto 317 osób.

W ramach Klubu Integracji Społecznej od stycznia do grudnia 2016 roku udzielono 502 indywidualne konsultacje psychologiczne. Poradami psychologicznymi objęto 361 rodzin. Znaczna większość problemów, z jakimi zgłaszały się osoby, dotyczyła przemocy w rodzinie, współzależności, zaburzeń emocjonalnych oraz kłopotów wychowawczych z dziećmi i młodzieżą.

W Klubie Integracji Społecznej osoby bezrobotne i korzystające z pomocy społecznej mogły bezpłatnie skorzystać z porad prawnych i psychologicznych udzielanych przez Fundację „Subvenio”.

PIKNIK „POSTAW NA RODZINĘ”

W ramach działań Klubu Integracji Społecznej – kampanii krakowskiej akademii „Postaw na Rodzinę” zorganizowany został w dniu 16 czerwca 2016r. na terenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej VI piknik „Postaw na Rodzinę” i miał on na celu promowanie tej kampanii.

Głównym organizatorem był MOPS przy współdziałaniu:

- Urzędu Miasta w Tomaszowie Mazowieckim / Wydział Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia.

Do udziału w pikniku zostało zaproszonych 86 rodzin (w tym 182 dzieci), dotkniętych problemem: bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego – rodzina niepełna – rodzina wielodzietna oraz przemocy w rodzinie.

Piknik poprzedził cykl warsztatów psychologa zatrudnionego w MOPS z rodzicami (w każdy wtorek w miesiącu czerwcem), który poprowadził warsztaty dla rodziców na temat:

I. „ZAGROŻENIA WSPÓŁCZESNEGO ŚWIATA CZ. I - Środki psychoaktywne, Powody sięgania przez dzieci po używki, Jak rozpoznać, że moje dziecko sięga po używki”;

II. „ZAGROŻENIA WSPÓŁCZESNEGO ŚWIATA cz. II - Internet – dwie strony medalu; Mody panujące wśród dzieci i młodzieży”;

III. SAMOCENA I POCZUCIE WŁASNEJ WARTOŚCI DZIECKA A SIĘGANIE PO ŚRODKI PSYCHOAKTYWNE;

IV. JAK POWIEDZIEĆ „NIE” - ASERTYWNOŚCI MOŻNA SIĘ NAUCZYĆ.

Piknik rozpoczął się od występu aktorów Małego Teatru Wielkich Form „Nietykalni”, którzy wystawili „Lady in Red czyli prawdziwa historia Czerwonego Kapturka”, zorganizowano wiele zabaw i konkursów integrujących dla dzieci i rodziców, kolejną atrakcją imprezy były fantastyczne zjeżdżalnie i plac zabaw. Dużym zainteresowaniem cieszyły się stanowiska: „skarpetkowych maskotek”, stanowiska artystyczne: malowanie donków oraz malowanie portretu własnej rodziny na prześcieradle. Pracownicy socjalni MOPS aktywnie uczestniczyli we wspólnej zabawie oraz zapewniali obsługę techniczną pikniku. Ostatnią atrakcją pikniku dla przybyłych rodzin była obecność zastępu staży pożarnej wraz z wozem ratownictwa technicznego, dzieci mogły się fotografować i zdobyć wiele ciekawych informacji na temat pracy strażaka. Na zakończenie pikniku za udział w pikniku wszystkie przybyłe dzieci zostały obdarowane upominkami. Pozytywny odbiór imprezy zachęca do dalszego promowania takiego właśnie wizerunku Ośrodka oraz udziału w kolejnych edycjach kampanii „Postaw na Rodzinę”.

CHOINKA

W ramach działań Klubu Integracji Społecznej z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia w dniu 12.12.2016r. Teatr Profilaktyczno - Edukacyjny dla dzieci i młodzieży „Moralitet” z Krakowa wystawił przedstawienie pt. „Kłopoty misia Zdzisia”, na które zostały zaproszone dzieci wraz z rodzicami klientami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w ramach realizacji programu „Inicjowanie i wsparcie działań dla osób uzależnionych i ich bliskich w ramach reintegracji zawodowej i społecznej w ramach KIS”. Nie zabrakło upominków świątecznych, którymi zostały obdarowane dzieci beneficjentów MOPS.

PRACE SPOŁECZNIE – UŻYTECZNE

Klub Integracji Społecznej przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Tomaszowie Maz. od marca do grudnia 2016r. organizował prace społecznie użyteczne dla osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających z pomocy społecznej. Prace społecznie użyteczne łącznie w 2016 r. wykonywało 86 osób bezrobotnych, z którymi podpisano kontrakty socjalne. Na realizację prac społecznie użytecznych łącznie było zaplanowanych 24 000 godz., z czego zostało wykorzystanych 23 720 godzin. Prace obejmowały 40 godzin miesięcznie, nie więcej niż 10 godz. tygodniowo na osobę.

W ramach prac społecznie użytecznych podejmowano następujące rodzaje działań:

- porządkowanie terenów zielonych, pielęgnacja trawników i inne drobne prace związane z zagospodarowaniem terenów zielonych na terenie miasta,
- prace porządkowe i gospodarskie oraz wszystkie inne wskazane przez organizatora,
- prace związane z ograniczeniem negatywnych skutków zimy.

W zakresie swoich kompetencji i założeń Klub Integracji Społecznej dla osób biorących udział w pracach społecznie użytecznych w ramach programu „Inicjowanie i wsparcie działań dla osób uzależnionych i ich bliskich w ramach reintegracji zawodowej i społecznej w ramach KIS” zorganizował cykl warsztatów z pracownikami Centrum Nauki i Biznesu „Żak”, psychologiem, doradcą zawodowym oraz członkiem Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Celem tych spotkań było zwiększenie świadomości na temat znaczenia wyglądu zewnętrznego zarówno w życiu osobistym, jak i pracy; zwiększenie motywacji do aktywnego poszukiwania pracy, omówienie motywacji jako czynnika determinującego aktywność zawodową, kształtowanie postawy samodzielności w poszukiwaniu zatrudnienia, zwiększenie poczucia własnej wartości, które jest czynnikiem wpływającym na znalezienie pracy, uświadomienia wpływu nadużywania alkoholu na aktywność zawodową.

KLUB SENIORA „SŁONECZNA JEDYNKA”

W 2016r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wspierał w swojej działalności Klub „Słoneczna Jedynka”, który liczył na koniec grudnia 2016 roku 102 członków (93 kobiety i 9 mężczyzn).

Klub seniora podejmował działania na rzecz osób starszych mające na celu uatrakcyjnienie czasu wolnego emerytom i niepracującym rencistom a także integrację ze środowiskiem lokalnym.

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby		
	Rok 2014	Rok 2015		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie	
OŚRODKI WSPARCIA - OGÓLEM						
Liczba placówek	1	2	2	2	2	
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 2 i 3)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	2	1	1	1	1	
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	3	1	1	1	1	
Liczba miejsc w placówkach ogółem	4	60	60	60	60	
Liczba osób korzystających	5	70	70	70	70	
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	6	0	0	0	0	
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	7	0	0	0	0	
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	8	3	2	2	2	
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	9	205 399	146 681	128 249	128 249	
W TYM (z wierszy 1-9):						
ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY						
Liczba placówek	10	0	0	0	0	
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 11 i 12)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	11	0	0	0	0	
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	12	0	0	0	0	
Liczba miejsc w placówkach ogółem	13	0	0	0	0	
Liczba osób korzystających	14	0	0	0	0	
Liczba osób umieszczonych	15	0	0	0	0	

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2014	Rok 2015		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	16	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	17	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	18	0	0	0	0	0
DZIENNE DOMY POMOCY						
Liczba placówek	19	1	1	1	1	1
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 20 i 21)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	20	1	1	1	1	1
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	21	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	22	30	30	30	15	15
Liczba osób korzystających	23	25	25	23	15	15
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	24	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	25	3	2	2	2	2
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	26	205 399	146 681	128 249	128 249	128 249
NOCLEGOWNIE, SCHRONISKA I DOMY DLA OSÓB BEZDOMNYCH						
Liczba placówek	27	1	1	1	1	1
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 28 i 29)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	28	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	29	1	1	1	1	1
Liczba miejsc w placówkach ogółem	30	30	30	30	30	30
Liczba osób korzystających	31	45	45	45	45	45
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	32	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	33	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	34	0	0	0	0	0
KLUBY SAMOPOMOCY						
Liczba placówek	35	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 36 i 37)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	36	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	37	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	38	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	39	0	0	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	40	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	41	0	0	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2014	Rok 2015		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	42	0	0	0	0	0

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY i WSPARCIA (c.d.)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2014	Rok 2015		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ						
Liczba placówek	1	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 2 i 3)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	2	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	3	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	4	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	5	0	0	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	6	0	0	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	7	0	0	0	0	0
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	8	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	9	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	10	0	0	0	0	0
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM						
Liczba placówek	11	4	6	6	6	6
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 12 i 13)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	12	4	6	6	6	6
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	13	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	14	12	16	16	16	16
Liczba osób korzystających	15	11	16	15	15	16
Liczba osób umieszczonych	16	11	16	17	16	16
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	17	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	18	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	19	0	0	0	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM						
Liczba placówek	20	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 21 i 22)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	21	0	0	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2014	Rok 2015		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	22	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	24	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	25	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	26	0	0	0	0	0
JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA						
Liczba placówek	27	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 28 i 29)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	28	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	29	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	30	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	31	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	32	0	0	0	0	0
PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO						
Liczba placówek	33	3	3	3	3	3
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 34 i 35)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	34	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	35	3	3	3	3	3
Liczba miejsc w placówkach ogółem	36	108	108	105	105	105
Liczba osób korzystających	37	108	108	93	93	93
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	38	20	20	20	20	20
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	39	140 000	136 830	186 613	186 613	186 613
PLACÓWKI OPIEKUNCZO-WYCHOWAWCZE OGÓŁEM						
Liczba placówek	40	X	X	X	X	X
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 41 i 42)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	41	X	X	X	X	X
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	42	X	X	X	X	X
Liczba miejsc w placówkach ogółem	43	X	X	X	X	X
Liczba osób korzystających	44	X	X	X	X	X
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	45	X	X	X	X	X
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	46	X	X	X	X	X
W tym: PLACÓWKI TYPU RODZINNEGO						

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2014	Rok 2015		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Liczba placówek	47	X	X	X	X	X
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 48 i 49)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	48	X	X	X	X	X
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	49	X	X	X	X	X
Liczba miejsc w placówkach ogółem	50	X	X	X	X	X
Liczba osób korzystających	51	X	X	X	X	X
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	52	X	X	X	X	X
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	53	X	X	X	X	X
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ						
Liczba placówek	54	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 55 i 56)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	55	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	56	0	0	0	0	0
Liczba uczestników zajęć	57	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	58	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	59	0	0	0	0	0
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ						
Liczba placówek	60	1	1	1	1	1
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 61 i 62)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	61	1	1	1	1	1
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	62	0	0	0	0	0
Liczba uczestników zajęć	63	780	330	317	317	317
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	64	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	65	0	0	0	0	0
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ						
Liczba placówek	66	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 67 i 68)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	67	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	68	0	0	0	0	0
Liczba uczestników zajęć	69	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	70	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	71	0	0	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
	Rok 2014	Rok 2015		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ					
Liczba placówek	72	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 73 i 74)					
Liczba placówek prowadzonych przez JST	73	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	74	0	0	0	0
Liczba uczestników zajęć	75	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	76	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	77	0	0	0	0

INNE INSTYTUCJE POMOCY I WSPARCIA

Rodzaj instytucji	Wyszczególnienie	Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2014	Rok 2015		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie

6. Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

W 2016 roku średnie zatrudnienie w Ośrodku w przeliczeniu na etaty wynosiło 91,7.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku MOPS w Tomaszowie Maz. zatrudniał 97 osób (etatowo -95,5); w tym:

1. zadania własne - 79 osób (etatowo – 75,5):

- starszy specjalista pracy socjalnej-koordynator - 1 osoba

- starszy specjalista pracy socjalnej - 6 osób

- specjalista pracy socjalnej - 14 osób

- starszy pracownik socjalny - 11 osób

- pracownik socjalny - 2 osoby

- opiekun w ośrodku pomocy społecznej - 4 osób

- asystent rodziny - 2 osoby - pozostali pracownicy - 39 osób

2. zadania zlecone – 22 osoby (etatowo - 20)

- świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny - 17 osób (etatowo - 15)

- świadczenie wychowawcze - 5 osób (etatowo - 5).

KADRA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ (w osobach, stan na 31 grudnia)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
	Rok 2014	Rok 2015		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
OGÓŁEM PRACOWNICY JEDNOSTKI					
Liczba ogółem pracowników jednostki pomocy społecznej	1	100	92	93	93

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
	Rok 2014	Rok 2015		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
KADRA KIEROWNICZA					
Ogółem kadra kierownicza (dyrektor jednostki i jego zastępcy)	2	2	2	2	2
W tym: (od poz. 3 do poz. 4)					
Wykształcenie wyższe	3	2	2	2	2
Specjalizacja z organizacji pomocy społecznej	4	2	2	2	2
PRACOWNICY SOCJALNI					
Ogółem	5	34	33	34	34
W tym: pracownicy socjalni ogółem zatrudnieni z EFS	6	0	0	0	0
W tym: (od poz. 7 do poz. 11)					
Wykształcenie wyższe	7	16	16	16	16
Wykształcenie średnie	8	18	17	17	17
Specjalizacja 1-ego stopnia w zawodzie	9	11	12	12	12
Specjalizacja 2-ego stopnia w zawodzie	10	7	7	7	7
Specjalizacja z organizacji pomocy społecznej	11	4	4	4	4
POZOSTALI PRACOWNICY:					
Ogółem	12	64	57	57	57
W tym: (od poz. 13 do poz. 15)					
Wykształcenie wyższe	13	36	29	29	29
Wykształcenie średnie	14	24	25	25	25
Inne	15	4	3	3	3

6.1. Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej

Ponadto w 2016 roku Ośrodek zorganizował staż zawodowy dla 6 osób bezrobotnych skierowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie Maz. oraz zostało utworzone 1 stanowisko pracy dla osoby niepełnosprawnej (kierowca).

8 osób odbyło staż w ramach współpracy ze szkołami policealnymi i wyższymi, w tym:

- Centrum Nauki i Biznesu Zak w Tomaszowie Maz.(5 os) ;
- Akademia Pedagogiki Specjalnej w Warszawie (1 os);
- Zaoczna Policealna Szkoła Logos w Tomaszowie Maz. (1 os);
- Uniwersytet Łódzki w Łodzi (1 os).

ZATRUDNIENIE POMOCCNICZE W JEDNOSTCE ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ (w osobach, w ciągu danego roku)

W osobach

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
	Rok 2014	Rok 2015		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Wolontariusze	1	0	0	0	0
Zatrudnienie subsydiowane (roboty publiczne, prace interwencyjne i inne)	2	8	1	0	0
Stáže	3	12	4	14	14

6.2. Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej

Dział Pomocy Społecznej przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim w 2016 roku prowadził działania oparte głównie na pracy 27 pracowników terenowych w 6 zespołach problemowych:

- Zespół ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 4 pracowników
- Zespół ds. rozwiązywania spraw uzależnień i bezdomności – 4 pracowników,
- Zespół ds. osób bezrobotnych – 6 pracowników,
- Zespół ds. osób niepełnosprawnych – 4 pracowników,
- Zespół ds. osób starszych lub z długotrwałą chorobą i wymagających opieki – 4 pracowników,
- Zespół ds. rodzin wielodzietnych i niewydolnych wychowawczo – 5 pracowników.

Nad w/w pracownikami nadzór merytoryczny sprawowało 2 pracowników merytorycznych, którzy w ramach powierzonych obowiązków prowadzili korespondencje dotyczącą klientów MOPS, udzielali na bieżąco instruktażu merytorycznego pracownikom obsługującym klientów, prowadzili kontrolę nad prawidłowością przyznawanej pomocy.

Do głównych zadań Zespołów problemowych należą:

- 1) Kompleksowe rozeznanie potrzeb osób i rodzin oraz udzielanie właściwej pomocy społecznej w ramach ustawy o pomocy społecznej;
- 2) Zawieranie kontraktów socjalnych – pisemnej umowy zawartej z osobą ubiegającą się o pomoc, określającej uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej.
- 3) Sporządzanie wywiadów środowiskowych i wnioskowanie o pomoc społeczną zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- 4) Kompletowanie wymaganej dokumentacji do udzielania pomocy zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- 5) Inicjowanie i nadzór nad realizacją zadań wynikających z obowiązujących aktów prawnych z zakresu pomocy społecznej;
- 6) Przygotowywanie korespondencji do urzędów, instytucji, organizacji społecznych z zakresu pomocy społecznej;
- 7) Inicjowanie działań zapobiegających degradacji osób, rodzin i grup;
- 8) Przeciwdziałanie zagrożeniom społecznym i poszukiwanie nowych rozwiązań;
- 9) Prowadzenie pod kątem merytorycznym kontroli terenowych pracowników socjalnych i wykorzystywanie wyników kontroli;
- 10) Szkolenie i udzielanie instruktażu terenowym pracownikom socjalnym;
- 11) Prowadzenie analiz i ocen zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej oraz wykorzystywanie ich w praktyce;
- 12) Pobudzanie społecznej aktywności w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb osób i rodzin;
- 13) Informowanie klientów o udzielanych świadczeniach;
- 14) Współdziałanie z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami w zakresie rozwiązywania problemów społecznych;
- 15) Sprawdzanie realizowanych usług opiekuńczych w środowiskach pod względem ich zgodności z decyzjami administracyjnymi w tym zakresie;
- 16) Nadzór nad działalnością oraz realizacją usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych nad chorymi w ich domach;
- 17) Organizowanie grup wsparcia oraz grup samopomocy dla klientów Ośrodka;
- 18) Tworzenie programów i projektów nakierowanych na rozwiązywanie problemów społecznych w zakresie przydzielonych zadań;
- 19) Stała współpraca z pozostałymi komórkami organizacyjnymi Ośrodka w zakresie realizacji zadań Statutowych;
- 20) Współuczestnictwo w realizacji Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz innych programów uchwalonych przez Radę Miejską Tomaszowa Maz.;
- 21) Wykonywanie innych zadań zleconych przez Dyrektora Ośrodka.

ZESPOŁY PRACY SOCJALNEJ I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W JEDNOSTCE POMOCY SPOŁECZNEJ (w osobach, w ciągu danego roku)

W osobach

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2014	Rok 2015		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Liczba zespołów	1	6	6	6	6	6
Liczba osób ogółem w zespole	2	31	28	27	27	27
W tym z wiersza 2:						
Pracownicy socjalni	3	31	28	27	27	27
Specjaliści zgodnie z art.110 ust.3 ustawy o pomocy społecznej	4	0	0	0	0	0

7. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego

W 2016 roku wydatkowano kwotę: 75.529.670,38 zł, w tym: na realizację zadań zleconych wydatkowano kwotę 53.460.607,94 zł, z tego:

1. Świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+” (Rozdział 85211): 29.299.968,21 zł w tym wydatkowano na:

- wypłatę świadczenia „Rodzina 500+” 28.998.938,20 zł
- koszty obsługi zadania 301.030,01 zł

2. Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego (rozdział 85212): 23.949.278,70 zł w tym wydatkowano na:

- wypłatę świadczeń rodzinnych 18.324.063,34 zł
- wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego 4.141.517,08 zł
- opłacenie składek na ubezpieczenie społeczne za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne 843.120,87 zł
- koszty obsługi zadania 640.577,41 zł

3. Składki na ubezpieczenie zdrowotne (rozdział 85213) 146.433,60 zł

4. Wydatki na dodatek energetyczny i koszty obsługi (rozdział 85215), w tym: 19.431,40 zł

- dodatek energetyczny 19.053,84 zł

- koszty obsługi 377,56 zł

5. Wydatki na sprawowanie opieki „opiekun prawny” oraz na obsługę zadania (rozdział 85219), w tym: 29.536,03 zł

- świadczenia społeczne 29.114,03 zł

- koszty obsługi 422,00 zł

6. Specjalistyczne usługi opiekuńcze 15.960,00 zł

Na realizację zadań własnych rozdysponowano środki finansowe w łącznej wysokości: 21.659.457,76 zł, z tego:

1. Przeciwdziałanie alkoholizmowi (rozdział 85154) 11.490,60 zł w tym:
    - Realizacja programu „Postaw na rodzinę” organizowanego w ramach projektu „Inicjowania i wsparcia działań dla osób uzależnionych i ich bliskich w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej w ramach KIS 7.527,40 zł
    - Realizacja dwóch projektów dotyczących zajęć teatralnych z elementami socjoterapii „Jasełkowe Wariacje” i „Lady in red, czyli prawdziwa historia Czerwonego Kapturka” 3.963,20 zł
  2. Piecza zastępcza (rozdział 85204) 522.888,39 zł
  3. Świadczenia rodzinne, świadczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego - działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych (rozdział 85212) 75.969,63 zł
  4. Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej (rozdział 85213) 333.837,85 zł
  5. Zasiłki i pomoc w naturze (rozdział 85214) 6.984.209,42 zł w tym:
    - zasiłki okresowe 1.949.684,21 zł
    - zasiłki celowe 772.130,98 zł
    - zasiłki celowe specjalne 40.692,92 zł
    - środki czystości dla podopiecznych 4.684,83 zł
    - magazyn PCK 10.961,36 zł
    - sprawienie pogrzebu 6.100,00 zł
    - opłacenie pobytu w DPS 4.199.955,12 zł
  6. Dodatki mieszkaniowe (rozdział 85215) wydatkowano kwotę: 2.704.795,50 zł
  7. Zasiłki stałe (rozdział 85216) wydatkowano kwotę: 4.586.092,02 zł
  8. Na utrzymanie Ośrodka (rozdział 85219) 3.402.497,03 zł w tym:
    - na wynagrodzenia i pochodne 2.930.614,80 zł
    - pozostałe wydatki rzeczowe 471.882,23 zł
  9. Usługi opiekuńcze (rozdział 85228) wydatkowano kwotę: 165.117,74 zł
  10. Pozostała działalność (rozdział 85295) wydatkowano kwotę: 1.888.688,58 zł w tym:
    - posiłki w szkołach i przedszkolach 600.739,92 zł
      - dotacja celowa 597.275,42 zł
      - środki własne gminy 3.464,50 zł
    - posiłki dla dorosłych 745.149,00 zł
      - dotacja celowa 380.628,00 zł
      - środki własne gminy 364.521,00 zł
    - zasiłki celowe 234.002,00 zł
      - dotacja celowa 128.020,22 zł
      - środki własne gminy 105.981,78 zł
    - prace społecznie użyteczne 180.549,00 zł
    - wydatki związane z prowadzeniem Domu Dziennego Pobytu, w tym: 128.248,66 zł
      - wynagrodzenia i pochodne 85.697,74 zł
      - pozostałe wydatki rzeczowe 42.550,92 zł
  11. Pomoc materialna dla uczniów (rozdział 85415) 983.871,00 zł w tym:
    - stypendia dla uczniów 979.871,00 zł
    - zasiłki szkolne 4.000,00 zł
- Na realizację resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej „Asystent rodziny” (rozdział 85206) wydatkowano kwotę 54.247,65 zł
- dotacja celowa 35.242,00 zł
  - środki własne gminy 19.005,65 zł
- Na realizację projektu „INTEGRACJA” (rozdział 85295) wydatkowano kwotę: 355.357,03 zł
- wkład własny 64.480,68 zł
  - wkład obcy 290.876,35 zł.

ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO (zadania własne i zadania zlecone)

W złotych

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby		
	Rok 2014	Rok 2015		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie	
OGÓŁEM						
OGÓŁEM (działy)	1	44 566 937	44 729 405	47 834 509	47 944 273	47 944 273
W tym: w budżecie OPS/PCPR	2	42 377 974	42 545 733	45 733 449	45 623 461	45 623 461
851 - OCHRONA ZDROWIA						
85153 - Przeciwdziałanie narkomanii	3	42 708	33 647	57 548	35 000	35 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	4	0	0	0	0	0
85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	5	1 154 709	1 236 378	1 062 950	1 305 250	1 305 250

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2014	Rok 2015		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
w tym: w budżecie OPS / PCPR	6	0	53 999	11 491	11 491	11 491
852 - POMOC SPOŁECZNA						
85201 - Placówki opiekuńczo-wychowawcze	7	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	8	0	0	0	0	0
85202 - Domy pomocy społecznej	9	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	10	0	0	0	0	0
85203 - Ośrodki Wsparcia	11	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	12	0	0	0	0	0
85204 - Rodziny zastępcze	13	242 573	415 796	522 888	412 900	412 900
w tym: w budżecie OPS / PCPR	14	242 573	415 796	522 888	412 900	412 900
85205 - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	15	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	16	0	0	0	0	0
85206 - Wspieranie rodziny (m.in. asystenci rodziny i rodziny wspierające)	17	25 001	45 003	54 248	54 248	54 248
w tym: w budżecie OPS / PCPR	18	25 001	45 003	54 248	54 248	54 248
85212 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	19	20 590 486	21 639 782	23 949 279	23 949 279	23 949 279
w tym: w budżecie OPS / PCPR	20	20 590 486	21 639 782	23 949 279	23 949 279	23 949 279
85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	21	353 788	423 988	480 271	480 271	480 271
w tym: w budżecie OPS / PCPR	22	353 788	423 988	480 271	480 271	480 271
85214 - Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	23	6 617 313	6 595 357	6 984 209	6 984 209	6 984 209
w tym: w budżecie OPS / PCPR	24	6 617 313	6 595 357	6 984 209	6 984 209	6 984 209
85215 - Dodatki mieszkaniowe	25	2 830 669	2 754 199	2 704 796	2 704 796	2 704 796
w tym: w budżecie OPS / PCPR	26	2 830 669	2 754 199	2 704 796	2 704 796	2 704 796
85216 - Zasiłki stałe	27	3 806 915	4 014 278	4 586 092	4 586 092	4 586 092
w tym: w budżecie OPS / PCPR	28	3 806 915	4 014 278	4 586 092	4 586 092	4 586 092
85218 - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	29	X	X	X	X	X
w tym: w budżecie OPS/PCPR	30	X	X	X	X	X
85219 - Ośrodek Pomocy Społecznej	31	3 473 070	3 463 413	3 402 497	3 402 497	3 402 497
w tym: w budżecie OPS/PCPR	32	3 473 070	3 463 413	3 402 497	3 402 497	3 402 497
85220 - Specjalistyczne poradnictwo, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	33	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	34	0	0	0	0	0
85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	35	146 903	152 163	165 118	165 118	165 118
w tym: w budżecie OPS / PCPR	36	146 903	152 163	165 118	165 118	165 118

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2014	Rok 2015		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	37	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	38	0	0	0	0	0
W tym (z wiersza 37): Wydatki na pomoc dla cudzoziemców w celu integracji ze środowiskiem (cudzoziemcy, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą)	39	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	40	0	0	0	0	0
85232 - Centra Integracji Społecznej	41	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	42	0	0	0	0	0
85278 - Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	43	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	44	0	0	0	0	0
85295 - Pozostała działalność	45	2 865 044	1 890 783	1 888 689	1 888 689	1 888 689
w tym: w budżecie OPS / PCPR	46	2 865 044	1 890 783	1 888 689	1 888 689	1 888 689
853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ						
85305 - Żłobki	47	991 546	967 646	992 053	992 053	992 053
w tym: w budżecie OPS / PCPR	48	0	0	0	0	0
85306 - Kluby dziecięce	49	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	50	0	0	0	0	0
85307 - Dzienni opiekunowie	51	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	52	0	0	0	0	0
85311 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	53	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	54	0	0	0	0	0
85321 - Zespoły orzekania o niepełnosprawności	55	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie dyspozycji OPS / PCPR	56	0	0	0	0	0
85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	57	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	58	0	0	0	0	0
85395 - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	59	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	60	0	0	0	0	0
854 - Edukacyjna opieka wychowawcza						
85415 - Pomoc materialna dla uczniów	61	1 426 212	1 096 972	983 871	983 871	983 871
w tym: w budżecie OPS / PCPR	62	1 426 212	1 096 972	983 871	983 871	983 871

8. Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

Projekt realizowanego w ramach Priorytetu IX „Włączenie społeczne”, Działania IX.1 „Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym”, Poddziałania X.1.1 „Aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego Projekt „Integracja” współfinansowany jest przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

W 2016r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim w ramach projektu „Integracja” wykorzystał dotację w wysokości 410 911,98 zł oraz wniósł wkład własny w wysokości 64.480,68 zł oraz 120.035,63.

Zrealizowano następujące zadania:

W miesiącach marzec – grudzień pracownicy socjalni zrekrutowali 113 uczestników projektu, w tym 75 kobiet i 38 mężczyzn. 48 (31K,17M) osób zakończyło udział w projekcie, a 15 (11K, 4M) przerwało w nim udział. Wszyscy uczestnicy projektu zostali objęci pracą socjalną.

W miesiącach kwiecień – grudzień czternastu uczestników projektu zostało objętych wsparciem ze strony Asystenta rodziny. Czterech z nich przerwało udział w projekcie.

W miesiącach kwiecień-czerwiec uczestnicy projektu, w trzech grupach, brali udział w warsztatach prowadzonych przez trenera psychologa. Trening Rozwoju Interpersonalnego i Trening Zarządzania Sobą ukończyło 42 osoby (26K 16M, w tym 11(3K i 8M) niepełnosprawnych, a Trening Zarządzania Sobą 41 osób(26K i 15M), w tym 10 (3K i 7M) niepełnosprawnych. Każdy z w/w treningów trwał 4 dni, po 6 godzin dziennie.

W miesiącach czerwiec – lipiec oraz listopad-grudzień przeprowadzone zostały Warsztaty z prawa. Zajęcia odbywały się w sześciu grupach, 4 dni dla każdej z nich, po 6 godzin dziennie. Warsztaty ukończyło 70 osób (54K i 16M).

W lipcu odbyły się również Warsztaty z prawa dla osób niepełnosprawnych, które obejmowały pięć dni zajęć po 6 godzin każdy. Warsztaty ukończyło 15 osób (6K i 9M).

W czerwcu i lipcu przeprowadzono 27 indywidualnych porad prawnych dla 14 (10K, 4M) uczestników projektu.

Warsztaty z prawa oraz porady prawne zostały przeprowadzone przez SUBVENIO Fundacja Interwencji Kryzysowej i Pomocy Psychologicznej z siedzibą w Łodzi przy ulicy Wyższej 34/1 wyłoniona w ramach konkursu dla instytucji pożytku publicznego.

W miesiącach kwiecień-czerwiec oraz listopad, grudzień w siedmiu grupach zrealizowane były warsztaty „Potęga Autoprezentacji” prowadzone przez stylistę. Każdy warsztat obejmował 3 dni zajęć po 6 godzin dziennie. Warsztaty ukończyło 75 osób (56K i 19M) oraz 15 (6K i 9M) niepełnosprawnych.

W miesiącach kwiecień-maj oraz listopad-grudzień w sześciu grupach zostały przeprowadzone warsztaty „Dbam o siebie” prowadzone przez kosmologa. Zajęcia odbywały się 2 dni po 6 godzin dla każdej grupy. Zajęcia ukończyło 67 kobiet.

W miesiącach maj-listopad sześć osób niepełnosprawnych (2K i 4M) zostało objętych psychoterapią indywidualną prowadzoną przez certyfikowanego psychoterapeutę. Każdy uczestnik odbył 10 sesji.

W miesiącach maj-lipiec oraz grudzień przeprowadzone zostały warsztaty „Szkoła dla rodziców”. Dwie grupy uczestników odbyły po 7 dni zajęć – 6 godzin dziennie. Jedna odbyła 5 dni po 6 godzin i będzie kontynuować zajęcia w styczniu 2017r. Warsztaty ukończyło 22 osoby (21K i 1M).

W miesiącach lipiec-wrzesień przeprowadzone zostało szkolenie „Prawo jazdy kat. B” dla 24 (17K i 7M) uczestników, prowadzone przez Fundację KU POMOCY Edyta Koprek z siedzibą w Tomaszowie Mazowieckim, ul. Szeroka 7/11a lok.17. Szkolenie ukończyły wszystkie osoby, a egzamin państwowy zdało 5 uczestników.

W miesiącach czerwiec-sierpień zrealizowane zostało szkolenie „Obsługa komputera” w trzech grupach, prowadzone przez SUBVENIO Fundacja Interwencji Kryzysowej i Pomocy Psychologicznej z siedzibą w Łodzi przy ulicy Wyższej 34/1. Szkolenie ukończyło 30 uczestników (20K i 10M).

W miesiącach wrzesień – listopad zrealizowany został Program Aktywizacja Integracja, który obejmował prace społecznie użyteczne (80h na osobę) oraz wsparcie społeczne w postaci następujących treningów: Umiejętności Interpersonalnych, Zarządzania Sobą, Budowania Umiejętności Współpracy oraz Kreatywności i Elastyczności w Myśleniu (96 h) na osobę. PAI ukończyło 16 osób (13K i 3M).

Podczas wszystkich w/w zajęć warsztatowych uczestnikom zapewniono materiały biurowe, warsztatowe oraz serwis kawowy i gorący posiłek.

W ramach realizacji projektu 13 rodzin, w tym 28 dzieci objętych zostało opieką asystenta rodziny

W miesiącach maj-grudzień 92 uczestnikom projektu wypłacono 157 zasiłków celowych, na różne potrzeby, w tym między innymi na zakup obuwia i odzieży. MOPS wydał również 93 paczki z artykułami spożywczymi - chemicznymi dla 58 K i 35 M.

AKTYWNOŚĆ PROJEKTOWO-KONKURSOWA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ (w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
	Rok 2014	Rok 2015		
PROJEKTY WSPÓLFINANSOWANE z EFS				
Liczba projektów	1	1	1	1
Ogółem liczba osób objętych projektami	2	173	77	113
Łączna kwota środków EFS	3	816 096	353 249	355 357
W tym:				
UDZIAŁ W KONKURSACH OGŁASZANYCH PRZEZ MPiPS				
Liczba konkursów	4	2	1	0
Ogółem liczba osób objętych projektami	5	5	5	0
W tym:				
UDZIAŁ W PROGRAMACH OSŁONOWYCH (nie wymienione wyżej)				
Liczba programów	6	0	0	0
Ogółem liczba osób objętych projektami	7	0	0	0
W tym:				

9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia

WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI - ZADANIA ZLECONE W OBSZARZE POMOCY I WSPARCIA (w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
	Rok 2014	Rok 2015		
Liczba organizacji pozarządowych z którymi współpracuje OPS/PCPR	1	8	8	9
ZLECENIA W TRYBIE DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO				
Liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono zadania	2	8	8	9
Liczba zleceń / umów	3	8	8	9

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2014	Rok 2015		
Wartość przekazanych dotacji dla organizacji pozarządowych w złotych	4	189 900	193 400	191 900	191 900
ZLECENIA W TRYBIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH					
Liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono zadania	5	0	0	0	0
Wartość przekazanych dotacji dla organizacji pozarządowych w złotych	6	0	0	0	0
WYBRANE USŁUGI POMOCY SPOŁECZNEJ					
Usługi opiekuńcze					
Liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono zadania	7	0	0	0	0
Wartość przekazanych dotacji dla organizacji pozarządowych w złotych	8	0	0	0	0
Specjalistyczne usługi opiekuńcze					
Liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono zadania	9	0	0	0	0
Wartość przekazanych dotacji dla organizacji pozarządowych w złotych	10	0	0	0	0
Prowadzenie placówki pomocy społecznej					
Liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono zadania	11	0	0	0	0
Wartość przekazanych dotacji dla organizacji pozarządowych w złotych	12	0	0	0	0

10. Wskaźniki oceny zasobów pomocy społecznej

10.1. KADRA PRACOWNIKÓW SOCJALNYCH

Wskaźnik wykształcenia pracowników socjalnych - gmina

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 potrzeby	2018 potrzeby
liczba pracowników socjalnych posiadających wyższe wykształcenie	1	16	17	16	16	16	16	16
liczba wszystkich pracowników socjalnych	2	35	35	34	33	34	34	34
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	46	49	47	48	47	47	47
Dynamika (%)	4	X	107	96	102	98	100	100

Wskaźnik profesjonalizacji kadry - gmina

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 potrzeby	2018 potrzeby
liczba osób pełniących funkcje kierownicze i pracowników socjalnych posiadających specjalizację z organizacji pomocy społecznej	1	6	6	6	6	6	6	6

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 potrzeby	2018 potrzeby
liczba pozostałych osób zatrudnionych posiadających specjalizację z organizacji pomocy społecznej *	2	3	3	4	5	5	5	5
liczba wszystkich zatrudnionych osób	3	90	93	100	92	93	93	93
Wartość wskaźnika w1+w2 / w3 x 100% (%)	4	10	10	10	12	12	12	12
Dynamika (%)	5	X	100	100	120	100	100	100

* nie ujęci w wierszu 1

Wskaźnik specjalizacji pracowników socjalnych I - gmina

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 potrzeby	2018 potrzeby
liczba pracowników socjalnych posiadających specjalizację I st. w zawodzie	1	13	12	11	12	12	12	12
liczba wszystkich pracowników socjalnych	2	35	35	34	33	34	34	34
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	37	34	32	36	35	35	35
Dynamika (%)	4	X	92	94	113	97	100	100

Wskaźnik specjalizacji pracowników socjalnych II - gmina

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 potrzeby	2018 potrzeby
liczba pracowników socjalnych posiadających specjalizację II st. w zawodzie	1	7	7	7	7	7	7	7
liczba wszystkich pracowników socjalnych	2	35	35	34	33	34	34	34
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	20	20	21	21	21	21	21
Dynamika (%)	4	X	100	105	100	100	100	100

Wskaźnik wolontariatu - gmina

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 potrzeby	2018 potrzeby
liczba wolontariuszy	1	0	0	0	0	0	0	0
liczba wszystkich pracowników	2	108	105	120	97	107	107	107
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	0	0	0	0	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0	0	0

Wskaźnik dostępności kadry pracy socjalnej I - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 potrzeby / prognoza	2018 potrzeby / prognoza
liczba pracowników socjalnych	1	35	35	34	33	34	34	34
liczba mieszkańców	2	65 454	64 893	64 893	64 513	63 960	63 960	63 960
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 2000	3	1,07	1,08	1,05	1,02	1,06	1,06	1,06
Dynamika (%)	4	X	101	97	97	104	100	100

Wskaźnik dostępności kadry pracy socjalnej II - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 potrzeby / prognoza	2018 potrzeby / prognoza
liczba pracowników socjalnych	1	35	35	34	33	34	34	34
liczba rodzin (w tym osób samotnie gospodarujących) objętych pracą socjalną	2	1 623	1 999	2 003	2 001	1 588	1 588	1 588
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 50	3	1,08	0,88	0,85	0,82	1,07	1,07	1,07
Dynamika (%)	4	X	81	97	96	130	100	100

Wskaźnik dostępności kadry pracy socjalnej V

Warunki				2014	2015	2016 (rok oceny)
1 na 2 tys.	min. 3	1 na 50 rodzin		Minimalna ba pracownik socjalnych potrzebnych do spełnienia warunku	Minimalna ba pracownik socjalnych potrzebnych do spełnienia warunku	Minimalna liczba pracowników socjalnych potrzebnych do spełnienia warunku
				1	2	3
X	X		1	0	0	0
	X	X	2	7	8	0
Ogółem			3	0	0	0

10.2. KOSZTY

Wskaźnik wydatków na utrzymanie jednostki - gmina

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 prognoza	2018 prognoza
Całkowity roczny koszt prowadzenia i utrzymania jednostki w zł	1	4 486 480	4 627 945	3 473 070	3 463 413	3 402 497	3 402 497	3 402 497
Wydatki na realizację zadań pomocy i integracji społecznej ogółem w zł bez względu na źródło finansowania OGÓŁEM z tablicy 7	2	39 656 376	41 674 924	42 377 974	42 545 733	45 733 449	45 623 461	45 623 461
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	11	11	8	8	7	7	7
Dynamika (%)	4	X	100	73	100	88	100	100

10.3. OSOBY I RODZINY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY I WSPARCIA

Wskaźnik deprivacji lokalnej - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 prognoza
liczba osób w rodzinach, którym decyzją przyznano świadczenie	1	6 866	6 840	6 105	5 682	4 909	4 909
liczba mieszkańców	2	65 454	64 893	64 893	64 513	63 960	63 960
Wartość wskaźnika liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie na każde 1000 mieszkańców w1 / w2 x 1000	3	104,90	105,40	94,08	88,08	76,75	76,75
Dynamika (%)	4	X	100	89	94	87	100

Wskaźnik długotrwale korzystających z pomocy - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 prognoza
liczba osób długotrwale korzystających ze świadczeń	1	2 314	2 420	2 510	2 500	2 500	2 500
liczba osób, którym przyznano świadczenie	2	4 730	4 787	4 347	4 067	3 604	3 700
Wartość wskaźnika procentowy udział osób długotrwale	3	49	51	58	61	69	68

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 prognoza
korzystających ze świadczeń w ogólnej liczbie świadczeniobiorców w1 / w2 x 100%							
Dynamika (%)	4	X	104	114	105	113	99

Wskaźnik pomocy pieniężnej - gmina

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 prognoza
liczba osób, którym przyznano świadczenie pieniężne	1	2 844	2 954	2 663	2 428	2 199	2 200
liczba osób, którym przyznano świadczenie OGÓŁEM	2	4 730	4 787	4 347	4 067	3 604	3 700
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	60	62	61	60	61	59
Dynamika (%)	4	X	103	98	98	102	97

Wskaźnik pomocy niepieniężnej - gmina

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 prognoza
liczba osób, którym przyznano świadczenie niepieniężne	1	3 483	2 323	2 117	2 122	1 774	1 800
liczba osób, którym przyznano świadczenie OGÓŁEM	2	4 730	4 787	4 347	4 067	3 604	3 700
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	74	49	49	52	49	49
Dynamika (%)	4	X	66	100	106	94	100

10.4. POWODY PRYZNANIA POMOCY

Struktura rodzin, którym przyznano pomoc według powodów przyznania pomocy - gmina

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 prognoza
Ubóstwo (%)	1	0	0	1	45	12	12
Bezrobocie (%)	2	50	48	47	48	46	47
Niepełnosprawność (%)	3	27	26	29	33	40	40
Długotrwała lub ciężka choroba (%)	4	19	18	19	23	24	24
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gosp. domowego (%)	5	16	16	17	18	19	19
Alkoholizm (%)	6	1	2	1	16	11	11
Narkomania (%)	7	0	0	0	0	0	0

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 prognoza
Potrzeba ochrony macierzyństwa (%)	8	2	1	2	2	2	2
Przemoc w rodzinie (%)	9	2	2	2	1	3	3

Wskaźnik pomocy z powodu bezdomności - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 prognoza
liczba osób objęta indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności	1	1	0	0	1	1	1
liczba rodzin, którym udzielono pomocy z powodu bezdomności	2	39	34	38	88	94	100
liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	3	3 228	3 238	2 947	2 812	2 574	2 574
Wartość wskaźnika w2 / w3 x 100% (%)	4	1	1	1	3	4	4
Dynamika (%)	5	X	100	100	300	133	100

10.5. POMOC W FORMIE ŚWIADCZEŃ

Wskaźnik zasiłku stałego - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 prognoza
średnia wysokość zasiłku stałego dla osób samotnie gospodarujących w zł	1	368	452	458	448	536	536
częstotliwość w miesiącach	2	11	10	10	11	10	10
średnia wysokość zasiłku stałego dla osoby w rodzinie w zł	3	204	318	333	332	364	364
częstotliwość w miesiącach	4	10	9	9	10	9	9

Wskaźnik zasiłku okresowego - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 prognoza
średnia wysokość zasiłku okresowego w zł	1	304	338	315	319	347	347
częstotliwość w miesiącach	2	4	5	5	4	5	5
średnia wysokość zasiłku okresowego z powodu bezrobocia w zł	3	301	336	325	346	358	358
częstotliwość w miesiącach	4	4	4	5	5	5	5
średnia wysokość zasiłku okresowego z powodu długotrwałej choroby w zł	5	307	303	249	267	275	275
częstotliwość	6	2	2	3	3	3	3

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 prognoza
w miesiącach							
średnia wysokość zasiłku okresowego z powodu niepełnosprawności w zł	7	256	269	202	172	265	265
częstotliwość w miesiącach	8	2	2	3	5	4	4
średnia wysokość zasiłku okresowego z powodu możliwości utrzymania uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego w zł	9	0	0	0	0	0	317
częstotliwość w miesiącach	10	0	0	0	0	0	3

Wskaźnik zasiłku celowego - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 prognoza
średnia wysokość zasiłku celowego na osobę w roku w zł	1	533	541	570	420	439	258

10.6. POMOC W FORMIE USŁUG

Wskaźnik korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych realizowanych w ramach zadań własnych - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 prognoza
liczba osób objęta pomocą w formie usług opiekuńczych w wieku poprodukcyjnym*	1	33	38	40	40	48	48
Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym*	2	13 320	14 327	13 972	14 388	14 816	14 816
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	0	0	0	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0	0

* wiek poprodukcyjny: kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni 65 i więcej

Wskaźnik kontraktu socjalnego - gmina

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 prognoza
liczba osób objętych kontraktem socjalnym	1	1 321	1 262	858	537	71	71
liczba osób, którym przyznano świadczenie	2	4 730	4 787	4 347	4 067	3 604	3 700
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	28	26	20	13	2	2
Dynamika (%)	4	X	93	77	65	15	100

Wskaźnik reintegracji społeczno-zawodowej - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 prognoza
liczba osób z indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego i osób z kontraktem socjalnym w KIS	1	649	654	644	330	35	35
liczba osób długotrwale bezrobotnych	2	2 506	2 613	1 973	1 645	1 335	1 335
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	26	25	33	20	3	3
Dynamika (%)	4	X	96	132	61	15	100

10.7. POMOC INSTYTUCJONALNA

Wskaźnik zaspokojenia potrzeb miejsc w domach pomocy społecznej - gmina

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 prognoza
liczba osób umieszczonych w domu pomocy społecznej	1	0	0	0	0	0	0
liczba osób oczekujących na umieszczenie w domu pomocy społecznej	2	0	0	0	0	0	0
Wartość wskaźnika (w1x100)/(w1+w2)	3	0	0	0	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0	0

Wskaźnik zaspokojenia potrzeb miejsc w środowiskowych domach samopomocy - gmina

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 prognoza
liczba osób umieszczonych w środowiskowych domach samopomocy	1	0	0	0	0	0	0
liczba osób oczekujących na umieszczenie w środowiskowym domu samopomocy	2	0	0	0	0	0	0
Wartość wskaźnika (w1x100)/(w1+w2)	3	0	0	0	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0	0

Wskaźnik zaspokojenia potrzeb miejsc w mieszkaniach chronionych - gmina

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 prognoza
liczba osób umieszczonych w mieszkaniu chronionym	1	6	5	11	16	17	16
liczba osób oczekujących na umieszczenie w mieszkaniu chronionym	2	0	0	0	0	0	0
Wartość wskaźnika (w1x100)/(w1+w2)	3	100	100	100	100	100	100
Dynamika (%)	4	X	100	100	100	100	100

10.8. ODMOWY POMOCY I WSPARCIA (tylko w zakresie zagadnień związanych z pomocą społeczną)

Wskaźnik odmów - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 prognoza
liczba decyzji odmownych	1	74	136	28	39	24	0
liczba decyzji przyznających zasiłek / usługę	2	28 329	35 221	29 443	23 424	15 837	16 000
Wartość wskaźnika w1/(w1+w2) x 100% (%)	3	0	0	0	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0	0

Wskaźnik odmów z powodu nie spełnienia kryterium dochodowego - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 prognoza
liczba decyzji odmownych z powodu nie spełnienia kryterium dochodowego	1	4	28	5	10	5	0
liczba decyzji odmownych	2	74	136	28	39	24	0
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	5	21	18	26	21	0
Dynamika (%)	4	X	420	86	144	81	0

Wskaźnik odmów z powodu braku środków - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017 prognoza
liczba decyzji odmownych z powodu braku środków	1	70	51	22	23	13	0
liczba decyzji odmownych	2	74	136	28	39	24	0
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	95	38	79	59	54	0
Dynamika (%)	4	X	40	208	75	92	0

10.9. BUDŻET POLITYKI SPOŁECZNEJ

Struktura wydatków na zadania realizowane w ramach polityki społecznej (działy) - gmina

Wyszczególnienie	2012		2013		2014		2015		2016		2017 Potrzeby		2018 Potrzeby	
	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
Ogółem wydatki	41 827 860	100	43 781 182	100	44 566 937	100	44 729 405	100	47 834 509	100	47 944 273	100	47 944 273	100
851 - OCHRONA ZDROWIA	1 382 764	3	1 177 087	3	1 197 417	3	1 270 025	3	1 120 498	2	1 340 250	3	1 340 250	3
852 - POMOC SPOŁECZNA	38 679 927	92	40 504 718	93	40 951 762	92	41 394 762	93	44 738 087	94	44 628 099	93	44 628 099	93
853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	878 854	2	984 421	2	991 546	2	967 646	2	992 053	2	992 053	2	992 053	2

Wyszczególnienie	2012		2013		2014		2015		2016		2017 Potrzeby		2018 Potrzeby	
	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA	886 315	2	1 114 956	3	1 426 212	3	1 096 972	2	983 871	2	983 871	2	983 871	2

* procentowy udział w wydatkach ogółem

Struktura wydatków na zadania realizowane w ramach polityki społecznej (rozdział) - gmina

Wyszczególnienie	2012		2013		2014		2015		2016		2017 Potrzeby		2018 Potrzeby		
	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	
Ogółem wydatki	1	41 827 860	100,00	43 781 182	100,00	44 566 937	100,00	44 729 405	100,00	47 834 509	100,00	47 944 273	100,00	47 944 273	100,00
85153 - Przeciwdziałanie narkomanii	2	31 800	0,08	25 000	0,06	42 708	0,10	33 647	0,08	57 548	0,12	35 000	0,07	35 000	0,07
85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	3	1 350 964	3,23	1 152 087	2,63	1 154 709	2,59	1 236 378	2,76	1 062 950	2,22	1 305 250	2,72	1 305 250	2,72
85201 - Placówki opiekuńczo-wychowawcze	4	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85202 - Domy pomocy społecznej	5	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85203 - Ośrodki Wsparcia	6	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85204 - Rodziny zastępcze	7	18 512	0,04	107 790	0,25	242 573	0,54	415 796	0,93	522 888	1,09	412 900	0,86	412 900	0,86
85205 - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	8	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85206 - Wspieranie rodziny (m.in. asystenci rodziny i rodziny wspierające)	9	18 357	0,04	25 001	0,06	25 001	0,06	45 003	0,10	54 248	0,11	54 248	0,11	54 248	0,11
85212 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	10	20 730 150	49,56	20 598 034	47,05	20 590 486	46,20	21 639 782	48,38	23 949 279	50,07	23 949 279	49,95	23 949 279	49,95
85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	11	328 421	0,79	339 227	0,77	353 788	0,79	423 988	0,95	480 271	1,00	480 271	1,00	480 271	1,00
85214 - Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	12	6 102 042	14,59	6 705 452	15,32	6 617 313	14,85	6 595 357	14,75	6 984 209	14,60	6 984 209	14,57	6 984 209	14,57
85215 - Dodatki mieszkaniowe	13	2 503 861	5,99	2 755 805	6,29	2 830 669	6,35	2 754 199	6,16	2 704 796	5,65	2 704 796	5,64	2 704 796	5,64
85216 - Zasiłki stałe	14	3 226 864	7,71	3 695 391	8,44	3 806 915	8,54	4 014 278	8,97	4 586 092	9,59	4 586 092	9,57	4 586 092	9,57
85219 - Ośrodek Pomocy Społecznej	15	3 343 460	7,99	3 511 950	8,02	3 473 070	7,79	3 463 413	7,74	3 402 497	7,11	3 402 497	7,10	3 402 497	7,10
85220 - Specjalistyczne poradnictwo, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	16	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	17	145 606	0,35	145 473	0,33	146 903	0,33	152 163	0,34	165 118	0,35	165 118	0,34	165 118	0,34
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	18	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85232 - Centra Integracji Społecznej	19	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00

Wyszczególnienie		2012		2013		2014		2015		2016		2017 Potrzeby		2018 Potrzeby	
		Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
85278 - Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	20	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85295 - Pozostała działalność W tym: - klub integracji społecznej, - warsztat terapii zajęciowej, - prace społecznie użyteczne, - program "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" - wkład własny gminy	21	2 262 654	5,41	2 620 595	5,99	2 865 044	6,43	1 890 783	4,23	1 888 689	3,95	1 888 689	3,94	1 888 689	3,94
85305 - Żłobki	22	878 854	2,10	984 421	2,25	991 546	2,22	967 646	2,16	992 053	2,07	992 053	2,07	992 053	2,07
85306 - Kluby dziecięce	23	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85307 - Dzienni opiekunowie	24	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85311 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	25	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85321 - Zespoły orzekania o niepełnosprawności	26	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	27	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85395 - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	28	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85415 - Pomoc materialna dla uczniów	29	886 315	2,12	1 114 956	2,55	1 426 212	3,20	1 096 972	2,45	983 871	2,06	983 871	2,05	983 871	2,05

* procentowy udział w wydatkach ogółem

Struktura wydatków na zadania realizowane w ramach polityki społecznej (działy) - w budżecie OPS/PCPR - gmina

Wyszczególnienie		2012		2013		2014		2015		2016		2017 Potrzeby		2018 Potrzeby	
		Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
Ogółem wydatki		39 656 376	100	41 674 924	100	42 377 974	100	42 545 733	100	45 733 449	100	45 623 461	100	45 623 461	100
851 - OCHRONA ZDROWIA		90 134	0	55 250	0	0	0	53 999	0	11 491	0	11 491	0	11 491	0
852 - POMOC SPOŁECZNA		38 679 927	98	40 504 718	97	40 951 762	97	41 394 762	97	44 738 087	98	44 628 099	98	44 628 099	98
853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA		886 315	2	1 114 956	3	1 426 212	3	1 096 972	3	983 871	2	983 871	2	983 871	2

* procentowy udział w wydatkach ogółem

Struktura wydatków na zadania realizowane w ramach polityki społecznej - w budżecie OPS/PCPR (rozdziały) - gmina

Wyszczególnienie		2012		2013		2014		2015		2016		2017 Potrzeby		2018 Potrzeby	
		Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
Ogółem wydatki	1	39 656 376	100,00	41 674 924	100,00	42 377 974	100,00	42 545 733	100,00	45 733 449	100,00	45 623 461	100,00	45 623 461	100,00
85153 - Przeciwdziałanie narkomanii	2	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	3	90 134	0,23	55 250	0,13	0	0,00	53 999	0,13	11 491	0,03	11 491	0,03	11 491	0,03

Wyszczególnienie		2012		2013		2014		2015		2016		2017 Potrzeby		2018 Potrzeby	
		Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
85201 - Placówki opiekuńczo-wychowawcze	4	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85202 - Domy pomocy społecznej	5	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85203 - Ośrodki Wsparcia	6	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85204 - Rodziny zastępcze	7	18 512	0,05	107 790	0,26	242 573	0,57	415 796	0,98	522 888	1,14	412 900	0,91	412 900	0,91
85205 - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	8	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85206 - Wspieranie rodziny (m.in. asystenci rodziny i rodziny wspierające)	9	18 357	0,05	25 001	0,06	25 001	0,06	45 003	0,11	54 248	0,12	54 248	0,12	54 248	0,12
85212 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	10	20 730 150	52,27	20 598 034	49,43	20 590 486	48,59	21 639 782	50,86	23 949 279	52,37	23 949 279	52,49	23 949 279	52,49
85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	11	328 421	0,83	339 227	0,81	353 788	0,83	423 988	1,00	480 271	1,05	480 271	1,05	480 271	1,05
85214 - Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	12	6 102 042	15,39	6 705 452	16,09	6 617 313	15,61	6 595 357	15,50	6 984 209	15,27	6 984 209	15,31	6 984 209	15,31
85215 - Dodatki mieszkaniowe	13	2 503 861	6,31	2 755 805	6,61	2 830 669	6,68	2 754 199	6,47	2 704 796	5,91	2 704 796	5,93	2 704 796	5,93
85216 - Zasiłki stałe	14	3 226 864	8,14	3 695 391	8,87	3 806 915	8,98	4 014 278	9,44	4 586 092	10,03	4 586 092	10,05	4 586 092	10,05
85219 - Ośrodek Pomocy Społecznej	15	3 343 460	8,43	3 511 950	8,43	3 473 070	8,20	3 463 413	8,14	3 402 497	7,44	3 402 497	7,46	3 402 497	7,46
85220 - Specjalistyczne poradnictwo, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	16	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	17	145 606	0,37	145 473	0,35	146 903	0,35	152 163	0,36	165 118	0,36	165 118	0,36	165 118	0,36
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	18	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85232 - Centra Integracji Społecznej	19	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85278 - Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	20	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85295 - Pozostała działalność W tym: - klub integracji społecznej, - warsztat terapii zajęciowej, - prace społecznie użyteczne, - program "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" - wkład własny gminy	21	2 262 654	5,71	2 620 595	6,29	2 865 044	6,76	1 890 783	4,44	1 888 689	4,13	1 888 689	4,14	1 888 689	4,14
85305 - Żłobki	22	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85306 - Kluby dziecięce	23	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85307 - Dzienni opiekunowie	24	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85311 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	25	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85321 - Zespoły orzekania o niepełnosprawności	26	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00

Wyszczególnienie		2012		2013		2014		2015		2016		2017 Potrzeby		2018 Potrzeby	
		Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	27	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85395 - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	28	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85415 - Pomoc materialna dla uczniów	29	886 315	2,23	1 114 956	2,68	1 426 212	3,37	1 096 972	2,58	983 871	2,15	983 871	2,16	983 871	2,16

* procentowy udział w wydatkach ogółem

11. Wnioski końcowe

Ocena zasobów pomocy społecznej jest odzwierciedleniem działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim oraz wszystkich służb, instytucji, organizacji współpracujących i realizujących zadania z zakresu polityki społecznej.

Przedstawione w niniejszym opracowaniu dane wykraczają poza ramy obszaru pomocy społecznej, jednakże ocena wielu problemów związanych ze zjawiskiem wykluczenia społecznego jest konieczna aby ukazać i określić skalę potrzeb i problemów społecznych, z jakimi spotykają się w swojej codziennej działalności jednostki publiczne i społeczne o zasięgu lokalnym.

Analizując powyższy materiał w ujęciu poszczególnych sektorów pomocy społecznej Gminy Tomaszów Mazowiecki należy zwrócić uwagę na następujące kwestie:

- ponoszenie przez Gminę zbyt wysokich kosztów utrzymania dzieci w pieczy zastępczej. Zgodnie z obowiązującą ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina została zobligowana do **współfinansowania pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej**. Oznacza to wzrost nakładów finansowych Gminy Tomaszów Maz. na ten cel, której partycypacja w kosztach pobytu dzieci w ww. placówkach zwiększa się w zależności od długości pobytu dziecka w placówce. Aktualnie od 3 roku pobytu dziecka jest to 50% kosztów pobytu w pieczy;

- w myśl przepisów zawartych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina została zobligowana do szeroko rozumianej pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W tym celu konieczne jest dostosowanie liczby **asystentów rodziny** do potrzeb rodzin wymagających wsparcia i monitorowania. Realizacja zadania będzie wymagała zwiększenia kadry i nakładów finansowych na stałe zatrudnienie w Ośrodku asystentów rodziny;

- **wzrost liczby osób umieszczonych w DPS** przy jednoczesnym nieznacznym udziale w partycypacji w kosztach członków najbliższej rodziny, powoduje podwyższenie wydatków gminy na realizację tego zadania, a tym samym konieczność zabezpieczenia w planach finansowych. Liczba osób umieszczonych w domach pomocy społecznej wzrasta corocznie o kilkanaście osób (2014r.- 171 osób, 2015r.- 187 osób, 2016r.- 201 osób). W związku z powyższym konieczne jest **obniżenie progu procentowego** dla rodzin osób umieszczonych w DPS zobowiązanych do partycypacji w kosztach utrzymania (aktualnie jest to 300% kryterium dochodowego rodziny);

- zmiana przepisów umożliwiająca dostęp do korzystania z pomocy społecznej przez **emerytów i rencistów**. Obecne niskie kryteria dochodowe obowiązujące w pomocy społecznej a jednocześnie najniższe emerytury wykluczają w/w grupę objęciem wsparciem w formie świadczeń pomocy społecznej;

- osoby długotrwale chore, samotne coraz częściej wymagają **skorzystania z pomocy w formie usług opiekuńczych poza godzinami standardowymi** tj. między 7:30 a 15:30. Oznacza to konieczność zwiększenia nakładów finansowych na pomoc społeczną w tym sektorze celem całkowitego zaspokojenia zapotrzebowania świadczonej usługi. Konieczne jest w tym celu **nawiązanie współpracy z podmiotami niepublicznymi - organizacjami pozarządowymi**, które mogłyby świadczyć usługi opiekuńcze w dni wolne od pracy – soboty, niedziele, święta oraz wydłużenie świadczenia tych usług do godzin wieczornych;

- ze względu na zwiększającą się liczbę osób wymagających hospitalizacji wskazanym jest **zwiększenie miejsc w oddziale opiekuńczym ZPO** oraz utrzymanie ścisłej współpracy, która pozwoli na prawidłową koordynację działań podczas coraz częściej występujących interwencji u osób starszych, samotnych i chorych;

- istotą podstawowej opieki medycznej dla osób starszych powinno być świadczenie usług adekwatnych do potrzeb tej grupy pacjentów poprzez łatwiejszy i szybszy dostęp do lekarzy specjalistów, jak również jak najszybsze i radykalne rozwiązanie kwestii dotyczących prawidłowej opieki dla osób w podeszłym wieku związane z **utworzeniem oddziału geriatry**;

- zauważalnym zjawiskiem jest również stale rosnąca liczba osób niepełnosprawnych pobierających **zasilek stały**, który jest świadczeniem obowiązkowym Gminy przyznawanym zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej;

- dostosowanie gminnych zasobów mieszkaniowych do rosnących potrzeb mieszkańców, a w konsekwencji zapobieganie szerzeniu się zjawiska bezdomności. Aktualny **stan zasobów lokalnych gminy** jest niewystarczający w stosunku do potrzeb mieszkaniowych mieszkańców gminy, zwłaszcza tych o najniższych dochodach i wielodzietnych;

- koniecznością wynikającą z obserwacji i długoletniej praktyki pracy służb pomocy społecznej i medycznej z osobami uzależnionymi jest stworzenie miejsca (**oddział wytrzeźwień**) dla osób bezdomnych będących w upojeniu alkoholowym niekwalifikujących się do pobytu w ogrzewalni i schronisku. W skrajnych przypadkach nietrzeźwi trafiający na oddział ratunkowy szpitala dezorganizując pracę przedstawicieli wielu służb i obciążając dodatkowymi kosztami;

- MOPS w/m jest administratorem **6 mieszkań chronionych**, których ciągła eksploatacja niesie ze sobą konieczność bieżących napraw i remontów, co wiąże się również z kosztami. W związku z powyższym konieczne jest zabezpieczenie w budżecie Ośrodka środków finansowych na ten cel;

- nałożenie dodatkowych zadań i realizacja nowych projektów przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tomaszowie Maz. powoduje, iż głównym problemem Ośrodka jest brak odpowiednich pomieszczeń na **światlicę i zaplecze**. Warsztaty, szkolenia, wykłady, prelekcje organizowane w ramach zadań własnych lub działań projektowych odbywają się w pomieszczeniach wynajmowanych, opłacanych przez MOPS. Pozyskanie zasobu lokalowego w postaci świetlicy ma wymiar wielofunkcyjny, którego wykorzystanie miałoby korzyści ekonomiczne i społeczne gdyż pozwoliłoby na dalszy rozwój Ośrodka i realizacji nowego **zadania w formie placówki wsparcia dziennego (świetlicy) dla młodzieży** z rodzin o problemach wychowawczo – opiekuńczych oraz organizowania spotkań międzyinstytucjonalnych, w tym: zebrań członków Zespołu Interdyscyplinarnego, szkoleń, wykładów, prelekcji i spotkań warsztatowych dla kadry itp. Obecnie brak jest miejsca na spotkania pracowników pomocy społecznej;

- zwiększenie dodatku za prace w terenie dla pracowników socjalnych (aktualna kwota 250 zł od kilku lat nie była waloryzowana).

Przedstawienie oceny zasobów społecznych w obecnym kształcie ukazuje zarówno stan posiadania, jak i możliwości dostępu do różnych form pomocy na terenie miasta i powiatu. Zarówno rok 2017 i lata następne będą kontynuacją realizowanych zadań i prowadzonych działań.

Podjęcie nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych pozwoli na niezbędny i konieczny rozwój instytucji pomocy społecznej.

Jednakże wymiar występujących problemów społecznych ukazuje konieczność stopniowego zwiększenia nakładów i środków finansowych na realizację niektórych nałożonych ustawowo zadań w obszarze pomocy społecznej.

Analizując ocenę zasobów pomocy społecznej pod kątem istniejących problemów i potrzeb należy jednak pamiętać, iż sukces w realizacji zadań w dużej mierze zależy od decyzji podejmowanych przez podmioty polityki społecznej zarówno na szczeblu lokalnym, jak i ponadlokalnym.